

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleiding Journalistiek
voltijd

Christelijke Hogeschool Ede

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleiding Journalistiek
voltijd

Christelijke Hogeschool Ede

CROHO nr. 34686

Hobéon Certificering BV

Datum

8 november 2011

Auditpanel

drs. W.G. van Raaijen (voorzitter)

dr. A.R.J. Pleijter

drs. J.A.L.M. Timmers

V. Bartelds

M. de Vries

Secretaris

D.P.M. de Koning

INHOUDSOPGAVE

1.	BASISGEGEVENS	1
2.	SAMENVATTEND OORDEEL	3
3.	OORDELEN PER STANDAARD	5
4.	ALGEMENE CONCLUSIE	23
5.	AANBEVELINGEN	25
BIJLAGE I	Scoretabel	27
BIJLAGE II	Opleidingsspecifieke eindkwalificaties	29
BIJLAGE III	Schematisch overzicht opleidingsprogramma	35
BIJLAGE IV	Locatiebezoek	37
BIJLAGE V	Lijst geraadpleegde documenten	41
BIJLAGE VI	Overzicht auditpanel	43

1. BASISGEGEVENS

NAAM INSTELLING	Christelijke Hogeschool Ede
status instelling (bekostigd of rechtspersoon voor hoger onderwijs)	Bekostigd
resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Nog geen visitatie gehad; alleen aangemeld.

NAAM OPLEIDING (zoals in croho)	Journalistiek
registratienummer croho	34686
Domein (croho)	Economie
oriëntatie opleiding (hbo – wo)	hbo
niveau opleiding (associate degree – bachelor – master)	Bachelor
aantal studiepunten (ec's)	240 EC
afstudeerrichtingen	1. Print 2. Broadcasting
locatie(s)	Ede
variant(en)	Voltijd
relevante lectoraten	Religie en Media in de publieke Ruimte

Kwantitatieve gegevens over de opleiding:

cohort	2005	2006	2007	2008	2009
Studenten aantal	227	276	278	290	283
Instroom	60	67	58	67	68
propedeuserendement (in %) na 1 jaar	15,9	18,6	9,5	9,7	16,0
Propedeuserendement (in %) na 2 jaar	68,1	54,3	57,1	54,2	
Diplomarendement in % (cohort 5 jaar geleden)	41,7	51,4	41,9	54,5	64,5
Diplomarendement in % (cohort 8 jaar geleden)	70,0	72,6	80,3	70,8	74,3

gerealiseerde docent-student ratio	
Peildatum: 01-11-2010	28,8

contacturen	J1	J2	J3 ¹	J4
gemiddeld aantal per week	17	19,4	12,9 21,7	0

¹ 12,9 voor studenten Geschreven Pers (GP); 21,7 voor studenten Radio en Televisie (RTV)

2. SAMENVATTEND OORDEEL

Standaard 1, beoogde eindkwalificaties: goed

De opleiding heeft een duidelijke identiteit. Ze sluit met haar competentieprofiel aan bij het landelijk vastgesteld beroepsprofiel en Europese standaarden en voegt daaraan eigen accenten toe die een duidelijke christelijke signatuur tonen. Het auditpanel is van oordeel dat de tien opleidingscompetenties die de opleiding hanteert, overeenstemmen met de kennis en vaardigheden die een journalist in het werkveld nodig heeft. Internationalisering wordt in alle doelstellingen geïmpliceerd, hetgeen ook door concrete programmaonderdelen wordt afgedekt. Het werkveld, dat een structurele rol binnen de opleiding speelt, heeft de eindkwalificaties gevalideerd. De werkveldcommissie van de opleiding vindt de doelstellingen goed aansluiten op wat het beroepenveld van een beginnend journalistiek beroepsbeoefenaar vergt. De opleiding heeft daarnaast regelmatig contact met de andere opleiders Journalistiek in het landelijk overleg en met internationale werkveld over de opleidingscompetenties. De opleiding zorgt er zodoende voor dat de eindkwalificaties actueel zijn en blijven en doet daarmee wat nodig is.

Het panel komt dan ook voor standaard 1 tot het oordeel 'goed'.

Standaard 2, onderwijsleeromgeving: goed

De opleiding streeft naar een duidelijk eigen karakter met christelijke signatuur. Voor de Christelijke Hogeschool Ede en de opleiding is het vormingsaspect van het onderwijs belangrijk. Dit komt tot uitdrukking in de onderwijskundige uitgangspunten en de inhoudelijke keuzes inzake het programma, waarin naast beroepsgerichte vakken ook veel mensvormende vakken zijn opgenomen. De waarde die wordt gehecht aan visie en reflectie op het beroep en de christelijke levensbeschouwing komt duidelijk tot uiting in het onderwijs.

De opleiding maakt een degelijke indruk met een relevant programma en een enthousiast en bekwaam docententeam dat zich inzet voor een goede opleiding. Het programma is, na een inhaalslag op het gebied van nieuwe media, inmiddels voldoende actueel en legt door projecten voor externe opdrachtgevers en door de stagesystematiek een sterke relatie met de buitenwereld. Ook de relatie met het buitenland steekt goed in elkaar. Het auditpanel constateert dat er binnen de opleiding een duidelijk samenhangende leeromgeving aanwezig is. Daarvoor zorgen de vakinhoudelijk bekwame docenten, die studenten de voor deze bacheloropleiding vereiste kennis en vaardigheden bijbrengen. De docenten beschikken over goede vakinhoudelijke kennis, hebben met elkaar relevante contacten in het werkveld en zijn in staat een actueel en relevant programma te ontwikkelen. De voorzieningen die nodig zijn voor het kunnen volgen c.q. aanbieden van het programma, zijn beschikbaar.

Waar de opleiding er goed in slaagt om onderwijs en werkveld met elkaar te verbinden, kan zij nog een slag maken in het verbinden van onderwijs en onderzoek. Het auditpanel heeft geconstateerd, dat praktijkgericht onderzoek een belangrijk onderdeel uitmaakt van het opleidingsprogramma. Methoden en technieken van onderzoek zouden hierbij meer aandacht moeten krijgen. Met de toename in de betrokkenheid van de lector en de leden van de kenniskring bij het onderwijs zal de verdere integratie van onderwijs en (toegepast) onderzoek een stevige impuls krijgen.

Het programma is qua inhoud en niveau voor veel studenten studeerbaar, zij het dat ze het wel veel vinden. De opleiding heeft daar oog voor en het is te prijzen dat ze het aantal studietaken gaat terugbrengen door het invoeren van grotere eenheden van toetsing.

De rendementsproblematiek wordt door de opleiding onderkend. Zij heeft de oorzaak hiervan geanalyseerd en heeft inmiddels corrigerende maatregelen genomen.

De studenten en alumni zijn tevreden over de opzet en inhoud van het programma. Zij zijn ook zeer tevreden over de docenten.

Ook voor standaard 2 komt het panel tot het oordeel 'goed'.

Standaard 3, toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties: voldoende

De opleiding heeft een systeem van toetsen en beoordelen ontworpen dat aansluit op het didactisch model. De toetsen zijn inhoudelijk van hbo-niveau; zij toetsen wat zij behoren te toetsen en zijn dus inhoudelijk valide.

Het auditpanel oordeelt positief over het gerealiseerd niveau: hij achtte alle vooraf bestudeerde scripties, op één na, van hbo-bachelorniveau. Het werkveld is zeer te spreken over het niveau, de praktijkgerichtheid en de brede inzetbaarheid van de afgestudeerden.

Een belangrijk aandachtspunt is het handhaven van eigen richtlijnen en procedures. Een aantal zaken kan scherper, meer transparant en beter worden nageleefd. De onderbouwing van het oordeel van de docenten bij de afstudeerwerkstukken is nog onvoldoende gericht op het eindproduct, waardoor het beoordelingsproces te weinig transparant is en de totstandkoming van het oordeel daardoor niet geheel traceerbaar is. Dit vergt, naar het oordeel van het auditpanel, verdere afstemming tussen beoordelaars en nadere instructies van de examencommissie, wier samenstelling nog eens tegen het licht van de Wet Versterking Besturing moet worden gehouden. Daarnaast heeft het auditpanel in een aantal gevallen geconstateerd dat de afstudeerbegeleiding van de met een scriptie startende student niet optimaal is. Door het niet correct nemen van de 'go/no go' beslissing, waar het onderzoeksvoorstel van de student moet worden goedgekeurd aan de hand van vastgelegde criteria, krijgt de student niet altijd de vliegende start die hij wel verdient.

De opleiding is zich terdege bewust van de door het auditpanel geformuleerde aandachtspunten en formuleert verbetermaatregelen door de procedurele inbedding van zaken.

Op grond van het gedegen systeem van toetsen en de realisatie door de opleiding van het hbo-bachelorniveau in de eindwerkstukken, komt het panel voor Standaard 3 tot het oordeel 'voldoende'.

Algemene conclusie: voldoende

Het panel vindt de hbo-bachelor Journalistiek van de CHE een degelijke en consistente opleiding, die studenten een prettige, functionele en gestructureerde leeromgeving biedt. De helder geprofileerde doelstellingen, de solide inhoud en vormgeving van het programma, het weloverwogen toetsinstrumentarium en de nijvere en betrokken docenten resulteren erin dat de opleiding beginnend journalistieke beroepsbeoefenaren van hbo-niveau aflevert, waarover het werkveld zeer te spreken is.

Aandacht verdienen nog de positie van onderzoeksmethodologie in het curriculum; de (zichtbare!) betrokkenheid van het lectoraat bij de opleiding; het inbrengen van nieuwe ontwikkelingen, o.a. op het gebied van nieuwe media; de intakesystematiek en de (afstemming tussen docenten met betrekking tot de) transparantie van de totstandkoming van de (eind)beoordelingen. Met name dit laatste punt vindt het panel zwaarwegend in zijn eindoordeel.

8 november 2011,

W.G. van Raaijen,
voorzitter

D.P.M. de Koning,
secretaris

3. OORDELEN PER STANDAARD

Beoogde eindkwalificaties

Standaard 1

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Toelichting NVAO: De beoogde eindkwalificaties passen wat betreft niveau (bachelor–master) en oriëntatie (hbo–wo) binnen het Nederlands kwalificatieraamwerk. Zij sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding.

Bevindingen

De beoogde eindkwalificaties

Het ontwerp van de opleiding Journalistiek van de CHE is gebaseerd op het landelijk vastgesteld beroeps- en opleidingsprofiel² en is geconcretiseerd in een eigen profiel (CHE competentieprofiel Journalistiek, d.d. 22 februari 2011).

De opleiding heeft de ambitie om professioneel handelende journalisten op te leiden die via de media doelgroepgericht informatie in de openbaarheid brengen en zo een bijdrage leveren aan het publieke debat. De opleiding gaat uit van de christelijke levensovertuiging. Deze overtuiging maakt dat de opleiding een duidelijke eigen identiteit heeft: ze sluit aan bij het landelijke profiel en Europese standaarden en voegt daaraan eigen accenten toe: betrokkenheid op de samenleving, ook internationaal, visie op het beroep en de betekenis van religie.

De opleiding kiest voor een duidelijke verbinding tussen de persoonlijke vorming en de beroepsvorming, tussen beroepsidentiteit en eigen identiteit. De opleiding wil dat studenten zich ervan bewust worden dat het beroep van betekenis kan zijn voor de samenleving en dat de journalist daarom een maatschappelijke verantwoordelijkheid heeft. Hij dient het publieke belang. De opleiding vindt het belangrijk dat studenten leren nadenken over hun eigen visie op het beroep en zich realiseren dat ze moeten werken in een samenleving waarin mensen uiteenlopende visies, waarden en belangen hebben. Hiermee om te kunnen gaan vereist zowel acceptatie van anderen, als het zich verdiepen in het gedrag en de visie van anderen. Om die reden hecht de opleiding aan internationalisering, interculturele communicatie, inzicht in andere levensbeschouwingen en visies op de samenleving. Voor het beroep van journalist is het, volgens de opleiding, daarnaast belangrijk dat de professionals zich bewust zijn van de levensbeschouwelijke en ideologische vooronderstellingen waardoor zij zich *zelf* laten leiden. De opleiding vraagt daarom van de beginnende beroepsbeoefenaar dat hij niet alleen beschikt over de vereiste beroepscompetenties, maar ook voldoende kennis heeft van mens, cultuur en samenleving en in staat is om zijn persoonlijkheid in te zetten vanuit zijn eigen levensbeschouwelijke referentiekader. Studenten leren van daaruit over hun beroep te denken en te handelen.

² Opgesteld door de vier erkende hbo-opleidingen Journalistiek (in het TUZE-overleg: Tilburg, Utrecht, Zwolle en Ede) in samenspraak met het beroepenveld. November 2001. Definitieve versie maart 2004

Opleidingscompetenties

Het competentieprofiel van de opleiding Journalistiek in Ede bestaat uit de volgende tien competenties die, zoals hierboven is gesteld, zijn overgenomen van het landelijke beroeps- en opleidingsprofiel.

1. Vermogen tot informatieverwerking = Zelfstandig bepalen wat relevante, passende onderwerpen en invalshoeken zijn, gegeven het schrijf en/of productiedoel van een bepaald medium.
2. Vermogen om te organiseren = Kunnen plannen en organiseren van journalistiek werk.
3. Onderzoeksvormen en creativiteit = Snel en gericht informatie betreffende het onderwerp kunnen verzamelen met nieuwsgaring technieken en methoden van research.
4. Vermogen om te selecteren = Uit de verzamelde informatie de voor het product belangrijke informatie kunnen selecteren.
5. Vermogen om de informatie te ordenen = Informatie in zijn producten op een goede wijze kunnen ordenen.
6. Vermogen hanteren Multi media = Informatie kunnen verwerken in een adequate journalistieke vorm voor diverse media.
7. Vermogen tot kwaliteitsgericht werken = Eigen producten en handelen kunnen verantwoorden en andermans werk kunnen evalueren.
8. Vermogen tot reflectie = Kunnen reflecteren op de ontwikkelingen van het vak.
9. Vermogen om samen te werken = Kunnen werken in teamverband en/of redactieverband.
10. Vermogen tot aanpassing in de organisatie = Kunnen werken in een organisatie of (eigen) bedrijf.

Elke competentie is beschreven in een definitie en uitgewerkt in gedragsindicatoren (zie bijlage II). Ook deze komen overeen met de uitwerking, zoals vastgesteld in het landelijk beschreven beroeps- en opleidingsprofiel. Verder zijn er drie niveaus geformuleerd waarop competenties worden ontwikkeld:

- niveau 1: competentie ontwikkeling binnen een niet complexe beroepssituatie,
- niveau 2: competentieontwikkeling binnen een complexe beroepssituatie, met een duidelijke eigen verantwoordelijkheid voor beslissingen,
- niveau 3: innoveren en ontwerpen binnen het beroepsdomein met verantwoordelijkheid voor product en proces.

Dit komt overeen met het niveau in de propedeuseniveau, bachelor major en specialisatieminor.

Beroepskwaliteiten

De opleiding hecht eraan naast de TUZE-competenties een aantal andere doelen apart te benoemen. Deze doelen heeft de opleiding vertaald in zogeheten beroepskwaliteiten. Het gaat hierbij om de kwaliteit van een beroepsproduct of een beroepsproces en het uitvoeren van beroepsmatige handelingen in een proces. Beroepskwaliteiten zijn:

1. Medium specifiek produceren van journalistieke producten.
2. Produceren vanuit een Cross mediaal perspectief
3. Samenwerken binnen een redactie of een andere journalistieke beroepspraktijk.
4. Kennis en visie ontwikkelen op het eigen vakgebied van journalistiek.
5. Kennis van de omgeving en maatschappij verzamelen als referentiekader voor het beroepsmatig handelen.

Deze beroepskwaliteiten zijn door de opleiding verbonden met de competenties en uitgewerkt in een *body of knowledge* en *body of skills* (zie ook bijlage II).

Attitudekenmerken

Daarnaast hanteert de opleiding een aantal attitudekenmerken die zij studenten wil aanleren. Het gaat hier om het aanleren van een bepaalde beroepshouding. Dit gebeurt binnen de studieloopbaanbegeleiding en de leerlijn Visie (zie standaard 2).

Relevante attitudekenmerken zijn: nieuwsgierigheid, overtuigingskracht, stressbestendigheid, resultaatgerichtheid, flexibiliteit en ethisch en religieus besef. De student ontwikkelt deze beroepshouding in samenhang met de opleidingscompetenties en de body of skills.

Het auditpanel heeft vastgesteld dat de opleiding er samen met de andere Nederlandse opleiders Journalistiek voldoende voor zorgt dat de eindkwalificaties actueel zijn en blijven. Zo hebben de vier opleidingen onlangs een onderzoek laten uitvoeren naar de actualiteit van het beroepsprofiel. Het resultaat is het rapport 'Bakens van Betrouwbaarheid'. Dit rapport bevat resultaten en aanbevelingen die tot een nieuwe rangorde in de journalistieke kwalificaties zal leiden. De vier opleidingen Journalistiek zullen gezamenlijk het beroeps- en opleidingsprofiel herijken.

Internationalisering

De trend van globalisering van de journalistiek is belangrijk en wordt onderkend door de opleiding. Zij geeft in haar competentieprofiel aan dat alle opleidingscompetenties in een internationale context kunnen én moeten worden ontwikkeld. Daarnaast geeft de opleiding aan dat beroepskwaliteit 5 (zie hierboven) een internationale dimensie heeft: de internationale context van onderwerpen komt steeds dichterbij huis en daarmee wordt ook de internationaal gerichte research van grotere betekenis. Vrijwel lijnrecht hiertegenover staat overigens een eveneens duidelijke tendens tot regionalisering, met name bij radio en televisie. Kennis van de omgeving, sensitief zijn voor ontwikkelingen, regionaal, landelijk en wereldwijd zijn een must. Voor de uitwerking van de internationale competenties verwijst het auditpanel naar standaard 2.

Contacten met het werkveld

De opleiding beschikt over een werkveldcommissie waarmee de doelen van de opleiding worden besproken. Ook is deze commissie betrokken bij de ontwikkeling en benchmarking van het curriculum en specialisaties en wordt ingeschakeld bij de eindgesprekken (zie standaard 3). Daarnaast heeft de opleiding structureel contact met kleine en grote stageverlenende bedrijven.

Op macroniveau (internationaal) gebeurt de toetsing van het opleidingsprofiel en eventuele herijking ervan in EJTA³-verband, waar de opleiding sinds 2010 lid van is. Op mesoniveau vindt toetsing plaats binnen de overlegstructuur van de vier Nederlandse Journalistiek opleidingen (TUZE).

Weging en Oordeel: goed

Het auditpanel is van oordeel dat de competenties die de opleiding hanteert, overeenstemmen met de kwalificaties die een journalist in het werkveld nodig heeft. Deze competenties voldoen aan het hbo-bachelorniveau. De opleiding leidt haar studenten op tot een breed opgeleide professional. Naast de tien competenties wil de opleiding haar studenten ook een aantal beroepskwaliteiten en attitudekenmerken aanleren. Dit zorgt ervoor dat de beginnend beroepsbeoefenaren beschikken over een stevig fundament aan *skills* en *knowledge* en aandacht hebben voor reflectie en visievorming. In haar eindkwalificaties heeft de opleiding ook internationalisering een plek gegeven. De opleiding zorgt er via regelmatig contact met de andere landelijke opleiders en het werkveld voor dat de eindkwalificaties actueel zijn en blijven. Het auditpanel is van mening dat de opleiding dit alles doet met een duidelijke eigen identiteit. Zij vaart haar eigen koers onder een duidelijke vlag.

Op basis hiervan komt het auditpanel tot het oordeel 'goed' voor standaard 1.

---

³ EJTA = *European Journalism Training Association*

Onderwijsleeromgeving

Standaard 2: Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.

Toelichting NVAO: De inhoud en vormgeving van het programma stellen de toegelaten studenten in staat de beoogde eindkwalificaties te bereiken. De kwaliteit van het personeel en van de opleidingsspecifieke voorzieningen is daarbij essentieel. Programma, personeel en voorzieningen vormen een voor studenten samenhangende onderwijsleeromgeving.

Bevindingen

Inhoud en vormgeving programma

Koppeling competenties – programma

Het competentieprofiel Journalistiek Ede wordt zichtbaar in een programma dat voor een deel bestaat uit het aanbieden van een leeromgeving om competenties te ontwikkelen en een deel bestaat uit een aanbod van *knowledge*, *skills* en professionele attitudekenmerken. Het programma, waarvan in bijlage III een overzicht is opgenomen, is geordend aan de hand van drie hoofdlerlijnen:

1. een integrale leerlijn, waarin alle beroepscompetenties worden ontwikkeld en op een integrale manier worden getoetst, veelal in projectvorm;
2. een BOKS-leerlijn, waarin kennis en inzicht worden bijgebracht in verschillende vakdisciplines en gewerkt wordt aan de vaardigheden van een journalist;
3. een regielijn, waarbij reflectie op het handelen, reflectie op concepten en methodologie en visie op het vak en de samenleving centraal staat. Het auditpanel komt later nog terug op het onderdeel 'visie en reflectie'.

Deze leerlijnen heeft de opleiding vervolgens weer onderverdeeld in zes 'sub-leerlijnen'.

Het auditpanel vond de ordening van het programma in hoofd- en sub-leerlijnen aanvankelijk onduidelijk, maar zag, na uitleg van het management en de docenten, de inhoudelijke samenhang. De leerlijnen zijn, zo werd verteld tijdens de audit, verdeeld over verschillende onderwijsenheden, waarvan de inhoud tezamen dekkend is voor het realiseren van de eindkwalificaties. De inhoud van deze leerlijnen zorgt er dus voor dat de studenten de beoogde eindkwalificaties behalen.

Het panel heeft dit zelf kunnen vaststellen door tijdens de audit de zogenaamde blokboeken van de opleiding te bestuderen. Deze blokboeken bevatten per blok van 10 weken de beschrijving van de afzonderlijke studieonderdelen, de doelen van ieder studieonderdeel, de beroepscompetenties waaraan wordt gewerkt en de beroepsproducten die de student dient te vervaardigen. Bovendien heeft de opleiding in een zogenaamde competentiematrix aan het panel inzicht verschaft in de bijdragen die de verschillende studieonderdelen leveren aan de verwerving van de tien eindcompetenties. In deze matrix is ook de niveauopbouw (niveau 1 t/m 3) van de competenties terug te zien. Uit het overzicht blijkt dat de verschillende programmaonderdelen tezamen inhoudelijk dekkend zijn voor het realiseren van alle eindkwalificaties op hbo-bachelorniveau (niveau 3).

Opzet en inhoud van het programma

Het onderwijsprogramma is opgebouwd aan de hand van een thematische ordening. Elk studiejaar heeft een overkoepelend thema waaraan in vier blokken (van tien weken) een bijdrage wordt geleverd. De eerste twee studiejaar van de opleiding maken volledig deel uit van het majorgedeelte en leggen een brede basis voor de uitoefening van het journalistieke vak. In jaar 1 ontwikkelen studenten basisvaardigheden en zorgt de opleiding ervoor dat zij breed zicht krijgen op wat journalistiek is door achtereenvolgens zowel geschreven pers als ook radio, televisie en crossmediaal werken aan bod te laten komen.

Het tweede jaar is er op gericht de uitbreiding van basisvaardigheden, waaronder vooral ook de sociaal/relatieve vaardigheden, en het maken van een juiste keuze voor de specialisatie van jaar 3. Aan het eind van het tweede jaar lopen de studenten acht weken stage. Dan moeten zij laten zien reeds in een relatief weinig complexe praktijk te kunnen functioneren.

Het derde en vierde leerjaar zijn gericht op verdere verbreding en verdieping. In jaar 3 draait het met name om de individuele ontwikkeling van de student en om inhoudelijke en vaktechnische specialisatie. Studenten specialiseren zich binnen de major in een bepaald domein: radio/tv/internet (RTV) of geschreven pers/internet (GP). Daarnaast verdiepen studenten de vaardigheden in de major die de eerste twee jaar minder aan bod zijn gekomen, maar wel een belangrijke meerwaarde voor de journalist betekenen: creativiteit, research, intercultureel denken en reflectie. Blok 2 van jaar 3 is er bijvoorbeeld op gericht de creativiteit en originaliteit van de individuele student verder aan te wakkeren en te stimuleren. Bij de specialisatie geschreven pers gebeurt dat door een tijdschrift te maken met een website en bij RTV gaan de studenten aan de slag met het genre documentaire. In het minorgedeelte volgt de student eerst twee verbredingsminoren van elk 7,5 EC (blokken 1 en 2). De verbreding past bij de brede vorming die de opleiding voorstaat. Voorbeelden van brede minors zijn: Ken je Klassieken, *European Culture* en USAnders. Verdieping vindt plaats in de verdiepingsminoren (30 EC) waarin onderzoeksjournalistiek een belangrijke rol speelt. Het auditpanel heeft vastgesteld dat ook deze minoren aansluiten bij het profiel van de opleiding: studenten kunnen kiezen uit: 'cultuur en religie' of 'markt en maatschappij'. Het vierde jaar is een echt praktijkjaar. Er zijn twee stageperiodes van elk drie maanden. Daarnaast schrijven studenten een scriptie of werken zij aan een afstudeerproject. Eventueel kunnen zij in plaats hiervan een buitenlandstudie volgen.

De opleiding heeft besloten om de huidige specialisaties (Geschreven Pers en Radio en TV) om te zetten in de uitstroomprofielen printmedia en broadcasting. Deze profielen sluiten, volgens de opleiding, beter aan bij de organisatie van het werkveld en bieden meer perspectief op een baan. Het auditpanel respecteert deze keuze, maar vraagt zich wel af of deze indeling nog actueel is (zie "Aanbevelingen").

Het auditpanel heeft bij het bestuderen van de structuur en inhoud van het programma vastgesteld dat er sprake is van een concentrische opbouw, met drie beheersingsniveaus: de inhoud wordt in een toenemende mate van complexiteit in de achtereenvolgende jaren aangeboden. Ook wordt het competentiegerichte onderwijs van de opleiding gefundeerd door een stevige basis van kennis, vaardigheden en persoonlijke ontwikkeling. Tot de kennisbasis behoren tevens contextuele en historische kennis, evenals een goede kennis van en vaardigheid in de Nederlandse en Engelse taal. Het panel is hier bijzonder positief over.

Verbinding met beroepspraktijk en actualiteit

Vanaf het begin is de opleiding gericht op de praktijk door het maken van beroepsproducten. Studenten maken beroepsproducten van eenvoudig niveau in jaar 1 (een bijdrage aan een artikel, een audiovisuele bijdrage) tot complex niveau in hogere studiejaren (een publiekstijdschrift, een documentaire, een journalistieke bijdrage op basis van een onderzoeksdossier). Studenten maken producten voor externe opdrachtgevers in jaar 2 en jaar 3.

De verbinding met de beroepspraktijk komt bij uitstek tot uiting in de stagesystematiek van de opleiding: studenten lopen een korte oriëntatiestage in jaar 1, een stage van acht weken in jaar 2 op lokaal niveau en twee stages van drie maanden bij landelijke media in jaar 4.

De actualiteit wordt onder andere ingebracht door het werkveld. De opleiding onderhoudt contact met het werkveld dat in verschillende rollen is betrokken bij het onderwijs: als opdrachtgever voor projecten, gastdocent, stage- of afstudeerbegeleider of als lid van de werkveldcommissie. Voorbeelden van ingezette gastdocenten zijn: Nico Haasbroek, Wouter Kurpershoek en Ton van de Ham.

Zoals blijkt uit de Nationale Studentenenquête (NSE) 2010, zijn studenten tevreden over de aansluiting van de opleiding bij actuele ontwikkelingen, de praktijkgerichtheid van de opleiding en het contact met de beroepspraktijk. Ook zijn de docenten volgens de studenten goed op de hoogte van de beroepspraktijk. Een van de alumni met wie het panel heeft gesproken, gaf aan dat je als student goed toegerust wordt op de praktijk: "je leert schrijven door het uitvoeren van veel praktijkopdrachten." Een vertegenwoordiger van een stageverlenend bedrijf bevestigde dit door te zeggen dat studenten bij de stage in jaar 2 "de eerste onderdelen van het ambacht – goed schrijven – al in de vingers hadden".

Journalistiek is continu in beweging en de ontwikkelingen in de media, vooral crossmediaal en in de sociale media, gaan razendsnel. Het auditpanel heeft vastgesteld dat de opleiding pas sinds twee jaar echt iets met de integratie van internet doet en constateert hiermee dat de opleiding een aantal jaren achter de feiten aan heeft gelopen. Voorheen werd internet meer als los onderdeel gedoceerd (met vakken als webreportage en webdossier). Studenten bevestigden dit beeld in de gesprekken tijdens de audit. Gelukkig heeft de opleiding dit nu recht gezet. Het auditpanel heeft vastgesteld dat het huidige curriculum een gepaste aandacht voor nieuwe media kent. In jaar 1 is er een blok 'Journalistiek in een crossmediale omgeving' waarin er onder andere aandacht is voor de basis van crossmedia, ontwikkeling en opkomst van de netwerksamenleving, het aanbieden van content en veranderingen in het hedendaagse communicatie- en medialandschap. In blok 3 van jaar 2 is er een project crossmediale journalistiek waarin alle studenten samen aan de slag gaan in één grote (virtuele) crossmediale newsroom voor een eigen medium: DagArnhem. Het auditpanel is positief over het project DagArnhem en heeft geconstateerd dat dit project fungeert als 'kraamkamer voor nieuwe ontwikkelingen voor zowel opleiding als werkveld'. Er worden nieuwe manieren van samenwerking en redactionele vernieuwingen uitprobeerde. Het auditpanel heeft één maar: de opleiding verdeelt studenten ter voorbereiding op hun specialisatiekeuze in jaar 3 in een groep 'print media' (krant & magazine) en een groep 'broadcast media' (radio en televisie). Crossmediaal werken gaat volgens de studenten én het auditpanel over het kunnen én mogen toepassen van journalistieke kennis en vaardigheden op alle vlakken tegelijkertijd.

Onderzoek

Het auditpanel heeft aandacht besteed aan de vraag of studenten hun onderzoekscompetenties voldoende kunnen ontwikkelen. In de kritische reflectie wordt gemeld dat de opleiding vanaf het eerste jaar aandacht besteedt aan onderzoeksmethodologie. Het auditpanel heeft vastgesteld dat praktijkgericht onderzoek terugkomt in het programma. Zo doen studenten in jaar 1 een aantal kleine onderzoekjes in weekopdrachten en projecten (o.a. bronnenonderzoek en een grootouderonderzoek) en is er in jaar 2 aandacht voor onderzoeksjournalistiek en is er een researchopdracht. In jaar 3 is er meer aandacht voor onderzoek in de vorm van het ontwerpen van een onderzoeksdossier voor de journalistieke expeditie (internationaal) en het onderzoeksdossier binnen de verdiepingsminoren. *Onderzoeksmethodologie* zou volgens het auditpanel niettemin een prominentere plek in het curriculum moeten krijgen (zie "Aanbevelingen"). Ook zou een opfriscursus voorafgaand aan het afstudeertraject een idee zijn. Studenten gaven aan dat na de twee stageperiodes een en ander soms is weggezaakt.

Het lectoraat zou hier een meer expliciete rol in kunnen spelen. De opleidingen Journalistiek en Communicatie beschikken samen over een lector Religie en Media in de publieke Ruimte. Deze leidt een kenniskring die bestaat uit een viertal docenten uit de academie. Ook twee docenten van de opleiding Journalistiek zijn bij deze kenniskring betrokken. Het lectoraat levert met name in jaar 3 binnen de specialisatieminoren een bijdrage aan het onderwijs door literatuur aan te dragen die gebruikt wordt in de minoren en door studenten te betrekken bij onderzoekopdrachten. Daarnaast begeleidt de lector studenten die hun afstudeeronderzoek bij het lectoraat doen en hebben de leden van de kenniskring een cursus Onderzoek voor docenten verzorgd, waarin ondermeer de theorie van onderzoek, de essentie van praktijk georiënteerd onderzoek en het doen van kwantitatief en kwalitatief onderzoek centraal stonden.

De eerste- en tweedejaarsstudenten waarmee het panel sprak, zeiden de lector niet te kennen. Vierdejaarsstudenten wel, maar ook zeer beperkt. Het effect in het onderwijs van de aanwezigheid van het lectoraat lijkt voor de studenten dan ook meer indirect, impliciet waarneembaar (via de invloed van het lectoraat op de inhoud van het onderwijs, de scholing van docenten en de onderzoekslijn in het programma), dan dat het lectoraat voor studenten als aanjager van onderzoek en ontwikkeling een zichtbaar prominente positie inneemt. Dit wordt nog eens versterkt doordat studenten (nog) geen deel uitmaken van de kenniskring. Het panel beveelt dit wel aan (zie "Aanbevelingen").

De internationale dimensie

Het auditpanel heeft vastgesteld dat de opleiding over voldoende internationale gerichtheid beschikt en dat zij studenten in voldoende mate de mogelijkheid biedt om internationale competenties (zoals interculturele sensitiviteit, het functioneren in het buitenland en het goed begrijpen van buitenlands nieuws) te behalen. Voor deze competenties zijn er vakken als Engels, Europese ontwikkelingen, internationale betrekkingen, Amerikaanse cultuur, internationale journalistiek en internationale geschiedenis. Ook kunnen studenten de verbredingsminor *European Culture* kiezen. Binnen het internationale netwerk dat de opleiding heeft met christelijke instellingen elders in de wereld zijn er uitwisselingsprojecten met aandacht voor internationale samenwerking. In het derde jaar is er een gezamenlijk EU-project met de Hogeschool van Mechelen. Alle studenten maken daarnaast in hun derde jaar een journalistieke expeditie van twee weken naar het buitenland. Zij gaan in groepen van ongeveer vijf personen naar een zelfgekozen Europese bestemming. Vooraf verrichten zij research en tijdens hun verblijf maken zij journalistieke producten die zij proberen te verkopen aan bestaande media door te freelancen. Studenten die dat wensen, kunnen deelnemen aan een afstudeerproject in samenwerking met de stichting Beyond (Y)our World en aan een Summercourse in samenwerking met enkele buitenlandse universiteiten.

Visie en reflectie

Eerder refereerde het auditpanel aan de regielijn, waarbij reflectie op het handelen, reflectie op concepten en methodologie en visie op het vak en de samenleving centraal staat. In deze lijn ontwikkelt de student *reflectieve vaardigheden* en *een visie op het beroep*. De student leert zijn eigen producten, werkwijze en beroepsontwikkeling kritisch te beschouwen en het werk van anderen te analyseren en te beoordelen; iets wat volgens het auditpanel essentieel is voor een journalist. Doel is dat de student een visie ontwikkelt op maatschappelijke ontwikkelingen, historische achtergronden van het vakgebied en zijn persoonlijke verantwoordelijkheid en op zijn positie als professional en mens in zijn maatschappelijke omgeving.

De manier waarop de regielijn wordt ingevuld en de visievorming bij de student wordt gestimuleerd, correspondeert met de ambitie én de identiteit van de opleiding (zie standaard 1). Het auditpanel heeft kunnen vaststellen dat in het curriculum veel aandacht geschonken wordt aan vakken, onderwerpen en thema's die deze visievorming ondersteunen, zoals (media-)ethiek, interculturele communicatie, inzicht in andere levensbeschouwelijke visies (vak religieuze dimensie) en visie op de maatschappij (politicologie, psychologie). Ook zijn er in het curriculum van jaar 1 credits gereserveerd voor boekaanalyse (0,5 EC per blok). Door boeken en tijdschriftartikelen te lezen die betrekking hebben op journalistiek dienen studenten zich een mening te vormen over (de ontwikkelingen in) het vak. Zij leren zo informatie te analyseren en te interpreteren en op basis daarvan hun visie te ontwikkelen.

Instroom, studeerbaarheid en studiebegeleiding

Instroom en aansluiting

Het grootste deel van de in jaar 1 instromende studenten heeft havo als vooropleiding. Een kleinere groep komt van andere opleidingen, zoals mbo en vwo. Veel studenten komen naar de CHE omwille van de identiteit. Anderen kiezen bewust voor de kwaliteit en kleinschaligheid. De opleiding voert intakegesprekken met niet-christelijke studenten. Dit is bedoeld om hen van tevoren goed te informeren over de identiteit van de school.

Ook met studenten met een andere vooropleiding (propedeuse elders) of bijzondere omstandigheden wordt een intakegesprek gevoerd. In het intakegesprek gaat het vooral over de schoolcultuur. Ook het curriculum wordt kort doorgenomen. Het auditpanel denkt dat de opleiding gebaat is bij het houden van intakegesprekken met *alle* studenten, waarbij de focus meer zou kunnen gaan over het toekomstig beroep, het beeld dat de student daarvan heeft en zijn motivatie en de keuzes die daaruit volgen (zie ook "Aanbevelingen"). De opleiding kent een hoge uitval (35% in jaar 1). Uit de exitgesprekken blijkt dat de belangrijkste reden voor vertrek een verkeerde studiekeuze is. Studenten hebben niet altijd een goed beeld van de opleiding. Ook hebben niet alle studenten de juiste beroepshouding. Een goede intake zou kunnen bijdragen aan een situatie waarbij de student beter geïnformeerd is over wat hem te wachten staat, de opleiding een eerste schifting kan aanbrengen en een student uiteindelijk op de voor hem (én de opleiding) juiste plek terecht komt.

De opleiding speelt in op 'de bagage' die instromende studenten wel of niet hebben door het aanbieden van verschillende leerroutes. Hieronder geven we een overzicht van het aanbod (zie ook standaard 3 "Vrijstellingen"):

Instroom	Beleid
Mbo	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mogelijkheid volgen instroomtraject tijdens laatste jaar mbo (talen, studievaardigheden), instroom in jaar 1. ▪ Portfoliogesprek na aanmelding. ▪ Afname taaltoetsen. ▪ Extra ondersteuning indien nodig op gebied van taalbeheersing.
Vwo	<ul style="list-style-type: none"> ▪ verkorte route: drie jaar hbo. ▪ Samenvoegen van jaar 1 en 2, met indien mogelijk vrijstellingen op gebied van talen, keuzevakken, leerlijn 5 (contextuele kennis met o.a. geschiedenis, sociologie en ethiek). ▪ Individuele begeleiding. ▪ Specifieke groep.
Prop. Evangelische Hogeschool Prop. (BA) verwante opleiding	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vrijstellingen in jaar 1.
Reeds behaald bachelor diploma / master diploma	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Instroom in de vwo-route. ▪ Verkorting van de studie tot twee jaar en drie maanden.

Instaptoetsen taalvaardigheid

De opleiding besteedt relatief veel aandacht aan de taalvaardigheid van de instromende student. Spelling, stijl en tekstschrijven heeft een belangrijke plaats in het curriculum. Alle eerstejaars maken instaptoetsen Nederlands (hogeschoolbrede taaltoets). Het gaat dan vooral om de domeinen spellingvaardigheid, grammaticaal inzicht en formuleervaardigheden. Op basis van het resultaat worden eventueel extra taallessen aangeboden. Daarnaast is er in het begin van de propedeuse een diagnostische toets spelling. In blok 1 zijn studenten eveneens verplicht deel te nemen aan een hogeschoolbrede toets Engels (0,5 EC). Aan de hand van de resultaten van de taaltoets worden studenten ingedeeld in niveaugroepen: *Advanced* of (*Upper*) *Intermediate*. Deze groepen volgen verschillende programma's en werken ook soms met verschillend lesmateriaal.

De studenten geven in de Nationale Studenten Enquête 2010 aan tevreden te zijn over de aansluiting van de opleiding bij de vooropleiding (3,6 op een vijfpuntschaal). Ook zijn zij tevreden over de aansluiting van de inhoud bij het beeld dat zij van de opleiding hadden (NSE: 3,9).

Studeerbaarheid en studielast

De opleiding kent een laag propedeuserendement (zie "Basisgegevens"). Zij heeft hiervoor een aantal verklaringen die met elkaar samenhangen, te weten de veelheid van de gevraagde studietaken, het uitstelgedrag van studenten en de piekbelasting aan het einde van het blok. Door het werken met blokken waarbinnen kennis, vaardigheden én competenties worden getoetst, kent de opleiding een relatief groot aantal toetsen over kleinere studie-eenheden.

De studiebelasting in tijd is door de veelheid van de gevraagde taken stevig, zoals blijkt uit gesprekken met studenten tijdens de audit: "Het is niet moeilijk, maar het is veel." Zo geven studenten het voorbeeld dat zij in blok 2 van jaar 2 elke week een participatietoets krijgen, bestaande uit een aantal deelopdrachten. Daarnaast zijn er drie opdrachten waarin zij in groepsverband een beroepsproduct moeten opleveren en is er een opdracht in de projectweek (week 7). In de toetsweek krijgen studenten ten slotte twee geïntegreerde toetsen en een aparte grammaticatoets. Deze veelheid aan studietaken kent volgens studenten met name aan het einde van het blok een piekbelasting. Zij vinden het programma studeerbaar, maar zijn gematigd positief over de spreiding van de studielast. Ook zijn studenten minder tevreden over de aansluiting tussen de EC en de daadwerkelijke studielast. Studenten geven aan dat projecten over het algemeen meer tijd kosten dan tentamens, terwijl het project niet altijd meer EC krijgt. Studenten zijn overigens wel positief over de informatievoorziening over de studievoortgang.

De opleiding heeft extra maatregelen genomen om te zorgen voor een hoger rendement en een studeerbaar programma. De opleiding erkent dat studenten door de vele studietaken het overzicht kunnen verliezen, wat kan zorgen voor studievertraging en een verhoging van de studielast. Daarom is zij o.a. bezig om tot grotere eenheden van toetsing te komen (zie standaard 3). Om te zorgen dat studenten de studietaken niet voor zich uit schuiven, heeft de opleiding daarnaast duidelijke drempels aangebracht. Zo is het BAS-beleid (Bindend Afwijzend Studieadvies) de laatste jaren aangescherpt. Een student moet in jaar 1 minimaal 45 studiepunten (was eerst 42) behalen om een BAS te vermijden. Volgend jaar is de opleiding voornemens het BAS op te hogen naar 50 EC. De opleiding legt daarmee, naar het oordeel van het panel, de lat (en dus ook haar ambitieniveau) zichtbaar hoger en dwingt studenten om zich te focussen en hun punten te halen. Het panel beoordeelt dit positief. Een student die in jaar 2 nog een flinke achterstand in punten heeft, wordt door die achterstand te zeer belemmerd in zijn studie. Studenten moeten aan het eind van jaar 2 hun propedeutisch diploma hebben behaald. Om te voorkomen dat een student in jaar 4 op stage gaat met achterstanden in jaar 2 en 3, geldt de regel dat iemand niet op stage mag, voordat de achterstand is weggewerkt.

Al met al heeft het auditpanel uit de documentatie van de opleiding en tijdens de audit kunnen vaststellen dat de opleiding de studie zo heeft ingericht dat zij zoveel mogelijk belemmeringen die kunnen leiden tot studievertraging wegneemt; ook bij studenten met een functiestoornis. Zij krijgen extra begeleiding en extra mogelijkheden om toetsen te maken. Ook de informatievoorziening aan de student heeft de opleiding op orde. Wel raadt het auditpanel de opleiding aan om nog eens goed te kijken naar de aansluiting tussen de EC en de daadwerkelijke studielast en naar de vraag of het op sommige momenten in de studie niet iets moeilijker zou mogen zijn.

Studiebegeleiding

Studieloopbaanbegeleiding (SLB) neemt bij de CHE een zeer belangrijke plaats in. Hierin komt de relationele cultuur van de hogeschool tot uiting en de aandacht voor de ontwikkeling van de student als persoon én als toekomstig beroepsbeoefenaar. De studiebegeleiding in de propedeutische fase heeft een intensief karakter. In het eerstejaars programma is de studieloopbaanbegeleider (SLB'er) zowel begeleider van reflectieve als van inhoudelijke leerprocessen. Er is sprake van individuele coachingstrajecten en studievaardigheden, leerstijlen en studiemoeilijkheden zijn belangrijke gespreksonderwerpen. Ook projecten, zowel binnenschools als daarbuiten, worden intensief begeleid.

Studenten geven zowel in het NSE als in de gesprekken tijdens de audit aan dat de studiebegeleiding zeer goed is. Uit de exitinterviews blijkt dat studenten de begeleiding een sterk punt vinden. Wel vinden studenten dat er veel gereflecteerd moet worden. De begeleiding vindt plaats aan de hand van een Persoonlijk Ontwikkelingsplan (POP) binnen het portfolio. In dit portfolio maakt de student zijn (competentie)ontwikkeling inzichtelijk voor zichzelf en de opleiding.

Het portfolio is tevens een beoordelingsinstrument voor het bepalen van zijn geschiktheid voor studie en beroep. Er is via opdrachten in het portfolio een wekelijkse reflectie op de competenties waar de student aan werkt. Daarnaast is aan het einde van elk blok een (individueel) portfoliogesprek waarin eveneens gereflecteerd wordt op de eigen competentieontwikkeling. Het voordeel is – zo zien ook studenten – dat deze gesprekken de kleine(re) opdrachten in een breder geheel zetten en de student zicht geven op de rode draad. Er is bij studenten echter behoefte aan persoonlijk en inhoudelijk studie- en loopbaanadvies waarbij reflectie al in een eerder stadium zou moeten gaan over het toekomstig beroep, het beeld dat de student daarvan heeft en zijn motivatie. De opleiding werkt op dit punt aan vernieuwing van het SLB-programma en aanpassing van het portfolio.

Door de relatieve kleinschaligheid van de vestigingen kennen de docenten de studenten persoonlijk. Studieproblemen, van welke aard dan ook, worden derhalve in een vroeg stadium al gesignaleerd en besproken.

Docenten

De opleiding wordt verzorgd door 32 docenten, met een gezamenlijke taakomvang van bijna 21 fte. Deze groep docenten is ook verantwoordelijk voor de opleiding Communicatie. De 21 fte is dus voor de gehele academie van Journalistiek en Communicatie. Het aantal FTE specifiek voor de opleiding Journalistiek bedraagt 9,1. Het auditpanel heeft inzicht gehad in de CV's van docenten. Tweeëntwintig docenten beschikken over een voltooide masteropleiding; drie daarvan zijn bovendien gepromoveerd. Tien docenten hebben een hbo-achtergrond. Een van de docenten treedt veelvuldig op als gastdocent aan buitenlandse universiteiten. Hierboven niet meegerekend is de lector van de academie die uiteraard ook gepromoveerd is en lesgeeft in de specialisatieminoren. Met de kennis en kunde van de aanwezige docenten is de opleiding in staat alle hoofdgebieden van het journalistiekvak af te dekken.

Ook de relatie met het beroepenveld is adequaat. De meeste docenten beschikken over relevante werkervaring. Een aantal docenten is nog steeds werkzaam in het werkveld, bijvoorbeeld als onderzoeker, voorlichter, (hoofd)redacteur, publicist, (freelance) journalist, recensent en/of communicatieadviseur. Veel docenten hebben nevenfuncties die aansluiten bij de normen en waarden die de CHE uitdraagt (vrijwilligerswerk, ontwikkelingswerk, functies bij christelijke organisaties). De opleiding vindt de link met het beroepenveld erg belangrijk, evenals de didactische bekwaamheid en het inspirerend vermogen van haar docenten. Bij de werving van personeel zijn dit, zo stelt het management, expliciete criteria. Daarnaast beoordeelt de opleiding haar (nieuw te werven) docenten op hun gemotiveerdheid, hun sterke betrokkenheid op de opleiding en de studenten, de mate waarin zij zelf het vak goed beheersen en hun christelijke identiteit.

Binnen nu en een aantal jaren stroomt er een aantal docenten uit wegens het behalen van de pensioengerechtigde leeftijd. De opleiding is zich hiervan terdege bewust en werkt actief aan kennisoverdracht. Zij hanteert het 'gildemodel' waarbij een nieuwe docent meeloopt met een oudere docent die als coach zijn kennis (én kennissen) overdraagt. Ook krijgen nieuwe docenten een interne methodisch-didactische scholing.

Professionalisering

Het thema professionalisering is een structureel terugkerend thema binnen het docentencorps, zo bevestigen zowel de docenten als het management tijdens de audit. Het beleid rond de cyclus van resultaat- en ontwikkelingsgesprekken is beschreven in de notitie „Gekend in je talent“. In de jaarcyclus van de opleiding krijgt dit beleid concreet gestalte, getuige Resultaat- & Ontwikkelingsgespreksverslagen (R&O-gesprekken) met een door alle docenten op te stellen POP als leidraad voor professionalisering. In het overleg van docenten is een vast agendapunt het delen van kennis, informatie over literatuur en het attenderen op congressen, symposia en studiedagen. De discours over het programma wordt aantoonbaar gevoerd met het mechanisme van de gezamenlijke blokevaluatie. Vanuit de academie wordt er aan de ontwikkeling van het team gewerkt door het organiseren van trainingsdagen.

Vorig jaar was het onderwerp 'SLB' en afgelopen jaar was het onderwerp 'onderzoek'. Medewerkers kunnen ook op individuele basis trainingen volgen.

Tevredenheid studenten

Studenten zijn tevreden over de deskundigheid van docenten. Ook over de didactische bekwaamheid en de kwaliteit van de feedback zijn studenten tevreden. Docenten worden ervaren als inspirerend, bereikbaar en zijn, zo zeggen studenten tijdens de audit, "geestdriftig over de praktijk". Inhoudelijke deskundigheid scoort in evaluaties het hoogst. Studenten benadrukken dat docenten veel kennis hebben van "de kneepjes van het vak; het ambacht" en zij zijn onder de indruk van de technische kennis (de basis) bij bijvoorbeeld een aantal docenten in de specialisatie RTV. Studenten uit de specialisatie GP prijzen "de echte contacten" die docenten met het werkveld hebben. Al met al zijn studenten zeer te spreken over de docenten. Niettemin brengen ze tijdens de audit een aantal aandachtspunten naar voren. Studenten gaven in de gesprekken tijdens de audit aan dat sommige docenten "iets te lang uit het vak zijn" en daardoor enigszins achter lopen op het gebied van bijvoorbeeld de social media. Zij missen soms "de frisse wind". Wel geven zij aan verbetering te zien. Zo heeft de opleiding een nieuwe (jonge) docent aangetrokken om aandacht te besteden aan het onderwerp 'nieuwe media' en worden zittende docenten bijgeschoold. Zij zijn hierover positief. Ten slotte vinden zij dat de opleiding meer kan doen met de uitkomsten van docentevaluaties dan zij nu doet. Een aantal signalen, bijvoorbeeld over didactische kwaliteiten, wordt niet opgepakt. Zeker gezien het belang dat de opleiding hecht aan de didactische bekwaamheid van docenten (zie hierboven), beveelt het auditpanel aan om de didactische aantekening verplicht te stellen voor *alle* docenten.

Onderwijsvoorzieningen

Er zijn enkele specifieke voorzieningen voor de opleiding Journalistiek: een radio- en tv-studio en eigen redactiefaciliteiten voor onder meer het eigen studentenblad AdRem, dat gemaakt wordt door CHE-studenten voor CHE-studenten. Daarnaast heeft de opleiding speciale voorzieningen als Apple-lokalen en een videoruimte. Het auditpanel heeft tijdens de audit een rondleiding gehad door het gebouw om de opleidingsspecifieke voorzieningen van de opleiding met eigen ogen te kunnen beoordelen. Het panel beoordeelt de fysieke leeromgeving van de opleiding Journalistiek als ruim voldoende. De voorzieningen zijn niet 'state of the art', maar het auditpanel kan dit heel goed billijken, hierbij rekening houdend met toch beperkte middelen en de snelle veranderingen in het werkveld en de bijbehorende ontwikkelingen in apparatuur en digitale mogelijkheden.

Weging en Oordeel

De opleiding heeft haar eindkwalificaties op een systematische en dekkende wijze vertaald naar de leerdoelen van de verschillende programmaonderdelen. Uit zowel de blokboeken als een competentiematrix blijkt, zowel qua inhoud als oriëntatie, een dekkende transfer van de eindkwalificaties naar de leerdoelen. De ambitie en eigen identiteit van de opleiding krijgen met name in het onderdeel 'visie en reflectie' binnen het curriculum vorm.

Aan de hand van een groot aantal beroepsgerichte journalistieke producten ontwikkelt de student gefaseerd zijn eindkwalificaties. De concentrische opbouw van het programma, dat met thematisch geordende blokken en een drietal hoofdlerlijnen een goede inhoudelijke samenhang vertoont, faciliteert het competentiegerichte leren van de student. Een 'light versie' voor buitenstaander van de ordening van het programma in hoofd- en sub-leerlijnen is een idee. Het auditpanel is positief gestemd over het feit dat de opleiding, naast de ontwikkeling van competenties, ook veel aandacht besteedt aan de ontwikkeling van kennis, vaardigheden en persoonlijke ontwikkeling.

Het programma is, na een inhaalslag op het gebied van nieuwe media, inmiddels voldoende actueel en legt door projecten voor externe opdrachtgevers en door de stagesystematiek een sterke relatie met de buitenwereld. Ook de relatie met het buitenland steekt goed in elkaar. De opleiding geeft studenten (én docenten) ruime mogelijkheden om een internationale competentie te ontwikkelen, zowel door het aanbieden van uitwisselingsprogramma's als het aanbieden van onderwijsseenheden in het programma die internationaal zijn ingevuld.

Waar de opleiding er goed in slaagt om onderwijs en werkveld met elkaar te verbinden, kan zij nog een slag maken in het verbinden van onderwijs en onderzoek. Het auditpanel is van mening dat het programma studenten voldoende mogelijkheid biedt om hun onderzoeksvaardigheden te ontwikkelen. Qua inhoud en niveau sluiten de programmatische onderdelen waarin het doen van onderzoek wordt geleerd en geoefend aan bij de praktijk. Het *op een methodologisch verantwoorde manier* doen van onderzoek moet meer aandacht krijgen volgens het auditpanel. Het lectoraat zou hier een waardevolle bijdrage aan kunnen leveren. Het lectoraat en de (beperkte) kenniskring houden zich weliswaar bezig met onderwijsontwikkeling, maar dan vooral in de hogere studiejaren en in het bijzonder in de specialisatieminoren en het afstudeertraject. Het auditpanel beveelt aan om het lectoraat een meer expliciete en structurele rol te geven.

De opleiding is niet alleen afgestemd op de te bereiken eindkwalificaties, maar ook op studiewensen, verwachtingen en de specifieke achtergrond van studenten. Met het oog hierop zijn specifieke leerroutes voor verschillende groepen ontworpen. Studietemporisering en -versnelling is mogelijk op individueel verzoek van de student. Ook speelt de opleiding in op het verschil in beginniveau Engels en Nederlands; iets wat het auditpanel goed vindt. Wanneer studenten eenmaal binnen zijn, monitort en begeleidt de opleiding de studievoortgang van studenten zorgvuldig. De studieloopbaanbegeleiding is persoonlijk, structureel en intensief van opzet.

De opleiding heeft te maken met een laag propedeuserendement. Zij heeft onderzocht wat de oorzaken hiervan zijn. Verklaringen zijn o.a. de veelheid van de gevraagde studietaken en het uitstelgedrag van studenten. De opleiding heeft naar mening van het auditpanel adequate corrigerende maatregelen genomen – zoals het invoeren van grotere eenheden van toetsing en het aanbrengen van allerlei drempels – om te zorgen voor een hoger rendement en een studeerbaar programma.

Het opleidingsprogramma is (en wordt) ontwikkeld en uitgevoerd door docenten met een relatie met het beroenveld. Dit docentencorps is qua competenties dekkend voor het verzorgen van het gehele opleidingscurriculum. Tweederde van de docenten beschikt over een afgeronde masteropleiding. De opleiding heeft oog voor professionalisering en biedt hiertoe ook de faciliteiten. Kennisoverdracht heeft de aandacht van het managementteam. De fysieke leeromgeving is niet 'state of the art', maar bevat wel alle faciliteiten die voor een goede uitvoering van de opleiding noodzakelijk zijn.

De studenten tonen zich zowel in landelijke enquêtes als tijdens de audit (zeer) tevreden over het programma, hun docenten en de fysieke leeromgeving die de opleiding biedt. De opleiding maakt een degelijke indruk met een voor een opleiding Journalistiek relevant en samenhangend programma dat wordt gegeven door een gedreven en bekwaam docententeam dat met hart en ziel lesgeeft. De student is in staat om het gerealiseerde eindniveau te behalen. De identiteit en de doelstellingen van de opleiding vormen een duidelijk referentiekader bij de keuzes die de opleiding maakt in het programma en de daarvoor ingezette docenten. Daarom komt het auditpanel voor standaard 2 dan ook tot het oordeel 'goed'.

Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

Toelichting NVAO: Het gerealiseerde niveau blijkt uit de tussentijdse en afsluitende toetsen, de afstudeerwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren. De toetsen en de beoordeling zijn valide, betrouwbaar en voor studenten inzichtelijk.

Bevindingen

System van toetsing en beoordeling

Het volledige toetsbeleid heeft de academie voor de opleidingen Journalistiek en Communicatie gezamenlijk vastgelegd in een heldere Toetsnota. Hierin zijn de kwaliteitsbewaking rondom toetsing beschreven en de rollen die docenten, de toetscommissie en de examencommissie in het toetsbeleid vervullen. In het toetsbeleid en de Onderwijs- en Examenregeling zijn het construeren van tentamens, het afnemen ervan, de nakijktermijn, het feedbackmoment, de evaluatie en het hertentamen beschreven. Bij zowel de constructie van toetsen als het beoordelen ervan is sprake van het meer-ogenprincipe. Ook bij de ontwikkeling en beoordeling van opdrachten en projecten zijn meerdere docenten betrokken door het gezamenlijk optrekken in multidisciplinaire teams. De opleiding is bezig haar procedures verder aan te scherpen. Zo komt er voor elke bloktoets en/of beroepsproduct een toetsontwerp/matrijs. De inhoud en de wijze van toetsen staat voor de studenten op een inzichtelijke wijze beschreven in de blokboeken.

Ten tijde van de audit heeft het auditpanel, naast de eindwerken (zie hieronder) een aantal toetsen inhoudelijk beoordeeld. Het team heeft vastgesteld dat er sprake is van een grote verscheidenheid aan toetsvormen en dat hierbij een goede afstemming is tussen het type toets en de doelstellingen, inhoud en vorm van de bijbehorende onderwijseenheid. Zo wordt bestudeerde literatuur getoetst met theoriementamens vooral binnen de BoKS-leerlijnen door middel van schriftelijke toetsen (open vragen, mc-vragen en essay). Vaardigheden worden vooral getoetst in de vorm van participatietoetsen. De integratie van kennis, houding en vaardigheden en het ontwikkelen van competenties (beroepsbekwaamheden) in de praktijk wordt getoetst door het maken van competentietoetsen, beroepsproducten en projecten / praktijkopdrachten, die gedurende de studie in complexiteit toenemen. De uitvoering van de beoordeling geschiedt conform criteria, vastgelegd in beoordelingsformulieren of -matrices of antwoordsjablonen. Het totaal aan toetsen gaf een goed beeld van de verschillende typen toetsen die de opleiding hanteert en van het oplopende niveau in de toetsen gedurende de verschillende leerjaren. Het auditpanel is van oordeel dat de inhoudelijke kwaliteit van de toetsen van de opleiding Journalistiek voldoende is.

Groot aantal (kleine) toetsen

Alle onderdelen binnen een blok toetst de opleiding afzonderlijk. De opleiding kent nu dan ook een groot aantal relatief kleine toetsen. Een van de gedachten hierachter is dat zij studenten hierdoor wil motiveren om te leren (verbeteren studiehouding). Een voorbeeld: in blok 1 van de propedeuse wordt er op zes verschillende manieren getoetst: via 1) weekopdrachten, 2) nieuwstoetsen (op onaangekondigde momenten), 3) participatietoetsen, 4) opdracht in een projectweek, 5) mc-toetsen en 6) portfolio. Hierdoor worden, zo blijkt ook uit enquêtes en opmerkingen die studenten hierover tijdens de audit maakten, nakijktermijnen niet altijd gehaald en ervaren studenten – al dan niet door uitstelgedrag – een hoge piekbelasting aan het einde van een blok. De opleiding overweegt dan ook een meer integrale toetsing van blokken in te voeren, waardoor een grotere spreiding van tentamens ontstaat en het aantal deoltoetsen afneemt. Het panel vindt dit een goede gedachte, mits de kwaliteit en de dekking van de toetsing er niet door worden aangetast.

Aandacht voor taalvaardigheid bij toetsen

Het auditpanel heeft geconstateerd dat de opleiding een gepaste aandacht heeft voor de talige kwaliteit van toetsen. Op schriftelijk werk dat taalkundig beneden de maat is (d.w.z. bij meer dan drie taalfouten), wordt een zogenaamde taalsticker geplakt. Studenten nemen alle participatietoetsen op in het portfolio. De SLB'er is alert op taalstickers, toegekend door docenten van diverse vakken. Studenten zijn verplicht taalkundig verbeterde versies op te nemen in het portfolio.

Examencommissie

De examencommissie is zich bewust van haar nieuwe rol conform de Wet Versterking Besturing, maar om te beantwoorden aan de strekking van de nieuwe wet dient de opleiding nog een slag te maken. Zo dient zij de positie van de examencommissie t.o.v. het management nog eens goed te bekijken en kan zij haar rol versterken ten aanzien van de kwaliteitsborging en de bewaking van het niveau van de afgestudeerden. Wel is reeds ingesteld dat de examencommissie een jaarverslag gaat uitbrengen aan de Academiedirecteur.

De toetscommissie lijkt al wat steviger in het zadel te zitten. Zij doet vooraf onderzoek naar de kwaliteit van toetsvragen en attendeert docenten op noodzakelijke verbeteringen daarvan. Tevens analyseert de toetscommissie achteraf de toetsresultaten. Ook houdt zij zich bezig met het ontwikkelen van de toetsvisie binnen de opleidingen Journalistiek en Communicatie en het formuleren van voorstellen voor een samenhangend toetsplan. Nieuw is dat de toetscommissie elke maand een rapportage gaat schrijven voor de examencommissie en, net als de examencommissie, een jaarverslag gaat schrijven voor de Academiedirecteur.

Vrijstellingen

Het panel heeft met de examencommissie stilgestaan bij de zogenaamde 'verkorte routes', met name die voor vwo-studenten. Vwo'ers stromen automatisch in in de verkorte route. Andere studenten die in aanmerking willen komen voor deze route, krijgen een uitgebreide intake met opdrachten. De examencommissie heeft bij het instellen van deze route uitgebreid onderzoek gedaan naar datgene wat instromende vwo-studenten op hun vooropleiding aan kennis en vaardigheden hebben verworven. Door regelmatig contact op te nemen met vo-scholen stelt zij zich op de hoogte van de meest actuele stand van zaken. Zo nodig past zij de leerroute voor vwo'ers aan. De vrijstellingen worden pas aan het einde van het gevolgde jaar – dat een samenvoeging is van jaar 1 en jaar 2 – toegewezen, wat betekent dat studenten gedurende deze periode moeten laten zien dat ze de vrijstellingen ook echt verdienen. Het toekennen van vrijstellingen is op deze manier – weliswaar achteraf – toch gekoppeld aan de individuele student.

Realisatie van de beoogde eindkwalificaties

Studenten laten door middel van een afstudeerproject zien dat zij klaar zijn om als gekwalificeerd journalist aan de slag te gaan. Het afstudeerproject wordt echt als de proeve van bekwaamheid gezien. In de 'Nota afstuderen Journalistiek 2010/2011' staat gedetailleerd hoe dit in zijn werk gaat. De afstudeeropdracht bestaat uit twee samenhangende onderdelen:

1. projectresultaat, inclusief opzet en uitvoering (15 EC)
2. methodische verantwoording van de projectaanpak, inclusief eindgesprek (3 EC).

Het afstudeerproject moet direct beroepsrelevant zijn. Het gaat dus altijd om de journalistiek, een journalistieke insteek en om journalistieke conclusies. De vorm staat echter vrij. Studenten kunnen kiezen voor een scriptie (met een literatuurstudie én een praktijkonderzoek), een onderzoeksproject bij het lectoraat, een documentaire of reportage (film, av- en radioproject), een crossmediaal project of een project met serie grote verhalen of reportages.

Bij de beoordeling van afstudeerwerkstukken geven twee docenten eerst hun eigen oordeel op papier. Zij gebruiken hierbij tien criteria die geformuleerd zijn in de 'Nota Afstuderen Journalistiek 2010/2011'. Daarna gaan zij in overleg om tot een gezamenlijke beoordeling te komen.

De definitieve beoordeling vindt plaats aan de hand van een beoordelingsformulier, waarin de competentieniveaus zijn geconcretiseerd in termen van gedrag, product en procescriteria. Opdrachtgevers hebben een duidelijke rol in de beoordeling van het afstudeerproject.

Nadat het afstudeerwerkstuk definitief is beoordeeld, heeft de student een eindgesprek met de afstudeerbegeleider, de docent-stagebegeleider en een externe deskundige. Ter voorbereiding van het gesprek levert de student een afstudeeressay en zes stellingen in. In het essay verwoordt en onderbouwt de student zijn persoonlijke visie op (een aspect van) het vak. De stellingen hebben betrekking op de stage, de afstudeeropdracht/scriptie, de gevolgde opleiding en de visie op het beroep. De kwaliteit van het essay en de stellingen én de manier waarop de student hen verdedigt, bepalen het eindcijfer.

Beoordeling eindniveau door panel

Het auditpanel heeft allereerst tussenproducten van studenten bestudeerd, zoals stageproducten uit jaar 2 en jaar 4 (bestaande uit een serie artikelen of reportages) en reflectieverslagen over de gelopen stage en de uitgevoerde opdrachten in de klas. Het auditpanel constateert dat studenten in deze tussenproducten laten zien, dat zij groeien naar het hbo-bachelorniveau.

Vervolgens heeft het auditpanel een aantal scripties bestudeerd. De selectieprocedure is als volgt gegaan. Hobéon Certificering heeft van de opleiding vooraf een overzicht gekregen van *alle* afstudeeropdrachten van de jaargangen 2008-2009 en 2009-2010. Het auditpanel heeft voorafgaand aan de audit uit dit overzicht 16 afstudeerprojecten aselekt – en volgens de NVAO-richtlijnen gestratificeerd – gekozen. De lijst met door het panel beoordeelde afstudeerwerken is bij dit rapport gevoegd in bijlage V. Deze projecten waren voorzien van een door de opleiding ingevuld beoordelingsformulier. Ook het afstudeeressay van de desbetreffende student was meegeleverd.

Het auditpanel ziet evenals de docenten van de opleiding een spreiding in niveau in deze scripties. Het team heeft geconstateerd dat er door alle afgestudeerden zorgvuldig is nagedacht over de onderwerpkeuze. Het betreft in alle gevallen opdrachten die betrekking hebben op het journalistieke werkveld. Ook de bijbehorende afstudeeressays behandelen interessante thema's. Er zaten hele goede onderzoeken bij, 'toppers'. Enkele opmerkingen van de auditoren:

- "Een goed geschreven werkstuk over een vakmatig interessant thema met een praktijkonderzoek waarvan aanpak en zorg het gemis aan gebruikte literatuur compenseren."
- "Een goed en gedegen werk en terecht beloond met een 8,5."
- "Het afstudeeressay is een vlot geschreven beoordeling van de gevolgde opleiding. (...) Het is interessant en toont een goede reflectie."
- "Deze documentaire was van een hoog niveau. Het afstudeeressay stak hier iets bij af, maar is zeker wel een visiestuk van voldoende niveau."

Daarnaast waren er scripties die gewoon voldeden aan het hbo-bachelorniveau. Eén scriptie van de zestien vond het auditpanel zwak. Van deze scriptie, die was beoordeeld met een zes, vond het auditpanel het literatuuronderzoek onder de maat en was het traject van de vraagstelling via het theoretisch kader tot de uitwerking niet voldoende afgelegd.

Handhaven richtlijnen en procedures

Op één scriptie na vond het auditpanel dus alle scripties van hbo-bachelorniveau. Om dit niveau te bewaken is er een aantal punten in het systeem van beoordeling waar de opleiding naar de mening van het auditpanel op moet letten. Het gaat hierbij om het handhaven van eigen richtlijnen en procedures.

1. Allereerst wordt het 'go/no go'-moment niet altijd wordt gehandhaafd. De onderzoekszetters van studenten dienen vooraf door de afstudeerbegeleider beoordeeld te worden op geschiktheid en niveau. Een student moet hierbij de punten aangeven als:

- de voorlopige probleemstelling;
- de daarvan afgeleide deelvragen;
- een voorstel voor de onderzoeksopzet: literatuurstudie en praktijkonderzoek;
- de voorlopige hoofdstukindeling, gekoppeld aan de lijst van deelvragen.

Een student mag pas met het afstudeerproject starten, als deze opzet is goedgekeurd. In sommige gevallen had een afstudeerwerk volgens het auditpanel, gelet op de door de opleiding zelf geformuleerde criteria, nooit gestart mogen worden. Als een student in het begin van de afstudeerfase verkeerde keuzes maakt m.b.t. bijvoorbeeld gehanteerde methodologie en/of vraagstelling, dient dit gecorrigeerd te worden. Een goede onderzoeksopzet geeft een student de vliegende start waar hij later in het traject profijt van heeft.

2. Daarnaast is de totstandkoming van het oordeel niet goed traceerbaar. Het auditpanel mist een duidelijk en beargumenteerd oordeel over de vraag of en vooral *waarom* de student het beoogde niveau heeft en klaar is om op de arbeidsmarkt de concurrentie aan te gaan met andere kandidaten voor een functie. De beoordelingsformulieren bevatten soms slechts enkele losse of waarderende opmerkingen. De formulieren laten op dit punt overigens ook weinig ruimte voor een uitgebreidere beoordeling die inzicht moet geven in de overwegingen van de beoordelaar bij diens oordeel. Management, docenten en examencommissie gaven aan dat iedere beoordeling van een student ook wordt voorzien van een mondelinge toelichting aan de student(en) waarin de onderbouwing van het oordeel wordt gegeven. Het panel vindt echter dat omwille van de traceerbaarheid van het oordeel, de essentie van deze mondelinge toelichting ook op het beoordelingsformulier moet worden ingevuld.

Verbeteringen

De opleiding is zich terdege bewust van de door het auditpanel geformuleerde aandachtspunten. Het management geeft tijdens de audit aan dat de procedurele inbedding van zaken een voortdurend punt van aandacht is voor de opleiding. Ofwel, zoals een van de gesprekspartners het mooi verwoordde, "het zoeken naar de balans in ziel en zakelijkheid".

- Om ervoor te zorgen dat de docenten goed in staat zijn om het onderzoeksvoorstel te beoordelen, zet de opleiding sterk in op scholing van docenten op het gebied van onderzoeksvaardigheden. Zoals bij standaard 2 is aangegeven, is er vanuit het lectoraat een cursus Onderzoek gegeven aan docenten. Door de geïntensiveerde controle op het onderzoeksvoorstel en de deskundigheidsbevordering van begeleidende docenten zal het niveau naar mening van het auditpanel positief worden beïnvloed.
- M.b.t. de traceerbaarheid van de totstandkoming van het oordeel toonde de examencommissie zich bewust van de door het panel gesignaleerde tekortkoming. De commissie zegde toe deze aanpassing te zullen meenemen bij de herziening van de beoordelingsformulieren en instructies aan de beoordelaars voor het nieuwe studiejaar.

Het auditpanel doet de aanbeveling om vooral door te gaan om de ingeslagen weg en het lectoraat een meer structurele en prominentere rol te geven bij het vormgeven van de beoordelingssystematiek. Ook ziet het team graag dat in de deskundigheidsbevordering van docenten aandacht is voor de kwaliteit en de aard van de begeleiding bij afstuderen, zodat er een meer uniforme benadering komt. Er dient een gedeeld besef te komen wat een praktijkgericht onderzoek is of zou moeten zijn en wanneer een onderzoeksopzet nu voldoende is.

Werkveld over afgestudeerden

Leden van de werkveldcommissie zijn aanwezig bij de eindgesprekken en geven tijdens de audit overigens aan bijzonder positief te zijn over het niveau, de attitudes en de bekwaamheden van afgestudeerden. Dit is ook terug te zien in de notulen van vergaderingen van de commissie. Alumni zijn zowel in landelijke enquêtes als in de gesprekken tijdens audit positief over de aansluiting tussen de opleiding en hun huidige functie en over de basis die de opleiding biedt voor het verder ontwikkelen van kennis en vaardigheden.

Wel merkte een van de alumni op dat de opleiding hen iets beter kan voorbereiden op de "harde" en competitieve wereld binnen bijvoorbeeld de wereld van de landelijke radio- en televisieomroepen.

Weging en Oordeel

De opleiding heeft een coherent 'toetsgebouw' ontworpen en ingevoerd. De opleiding hanteert een helder toetsplan. De vorm van de toetsen sluit aan bij het onderwijs dat op dat moment gevolgd wordt en verschilt al naar gelang de doelen van de leeractiviteiten (leerlijnen). Zo worden competenties ook integraal getoetst, vaak door middel van projectopdrachten, maar ook doordat de student gedurende zijn studie een portfolio opbouwt dat dient als basis voor reflectie. Het auditpanel is van mening dat de opleiding een aantoonbare groei in toetskwaliteit laat zien door bijvoorbeeld het werken met het principe van nakijken met twee paar ogen; het construeren van toetsen aan de hand van een toetsmatrijs en het beoordelen op basis van een antwoordsjabloon. Al met al is het auditpanel van mening dat met de verschillende toetsvormen die de opleiding hanteert, op een adequate wijze wordt gemeten of de student de geformuleerde (eind)doelen van (onderdelen van) het programma heeft bereikt.

Om te beantwoorden aan de strekking van de Wet Versterking Besturing dient de opleiding nog wel een slag te maken inzake de positie, taken en verantwoordelijkheden van de examencommissie.

Het panel heeft vastgesteld dat de opleiding haar eindkwalificaties realiseert. Dit blijkt zowel uit de door het panel aselect beoordeelde scripties, alsook uit het gesprek dat het panel tijdens de audit heeft gevoerd met de alumni en werkveldvertegenwoordigers. Wel heeft het auditpanel een aantal aandachtspunten. De opleiding dient haar eigen richtlijnen en procedures beter te handhaven en in het bijzonder inzake de traceerbaarheid van de totstandkoming van de (eind)beoordeling en de bewaking van de ingestelde drempel ('go/no go') aan de voorkant van het afstudeertraject.

De methodologische component, een gedeeld besef van wat een praktijkgericht onderzoek is of zou moeten zijn en de hele procedurele kant van beoordeling – in het specifiek: het volledig, correct, consistent, onderbouwd en transparant invullen van de beoordelingsformulieren – behoeven voorrang in aandacht en aanpak. Voor wat betreft scholing van docenten en het maken van werkafspraken dient de opleiding hier krachtig op in te zetten. Met de cursus Onderzoek, gegeven door het lectoraat, heeft de opleiding al een stap in de goede richting gezet.

Op grond van deze overwegingen komt het panel voor standaard 3 tot het oordeel 'voldoende'.

4. ALGEMENE CONCLUSIE

De hbo-bacheloropleiding Journalistiek van CHE is een opleiding met een onderscheidend profiel van christelijke signatuur. Deze signatuur is de basis voor hoe iedereen binnen de opleiding met elkaar omgaat en voor de inhoudelijke keuzes inzake de doelstellingen en het bijbehorende programma, waarin naast beroepsgerichte vakken ook veel mensvormende vakken zijn opgenomen. Voor de CHE en voor de opleiding is niet alleen de ontwikkeling van de student als aankomend beroepsbeoefenaar van belang, maar ook die als mens en als burger in de samenleving. Deze verbinding tussen identiteit, beroepsidentiteit en samenleving is kenmerkend.

Het programma faciliteert op tal van manieren het competentiegericht leren en het behalen van de beoogde eindkwalificaties: het is degelijk, vertoont samenhang en is inmiddels voldoende actueel. Vanaf de eerste week is de opleiding praktisch; studenten maken veel beroepsproducten en werken regelmatig voor externe opdrachtgevers. Daardoor bereikt de opleiding een goed evenwicht tussen theoretische verdieping en het verwerven van ambachtelijke vaardigheden. Dat laatste wordt expliciet door het werkveld herkend.

Het vormingsaspect van het onderwijs is belangrijk. Daarom is er veel aandacht voor visie en reflectie en wordt in het curriculum veel aandacht geschonken aan vakken, onderwerpen en thema's die deze visievorming ondersteunen, zoals ethiek, internationalisering, interculturele communicatie, inzicht in andere levensbeschouwelijke visies en visie op de maatschappij.

Praktijkgericht onderzoek vormt een integraal bestanddeel van de opleiding; de aandacht voor het aanpakken van onderzoek – m.a.w. de onderzoeksmethodologie – moet volgens het auditpanel versterkt kunnen worden. Om dit te realiseren moet de positie van het lectoraat binnen de opleiding, met name in de eerste leerjaren, worden verstevigd. Ook de aandacht voor nieuwe media kan nog verhoogd worden. De opleiding heeft hier al wel goede slagen in gemaakt.

De opleiding kent een laag propedeuserendement. Deze problematiek wordt onderkend door de opleiding en aangepakt door het aanscherpen van de BAS-norm, het opwerpen van stagedrempels en het anders invullen van de studiebegeleiding. De opleiding heeft een actief systeem van monitoring en begeleiding operationeel gedurende de gehele opleiding. Dit wordt zeer gewaardeerd door de studenten, maar zij zouden al in een eerder stadium in de studiebegeleiding willen reflecteren over het toekomstig beroep, het beeld dat zij daarvan hebben en hun motivatie. De opleiding werkt op dit punt aan vernieuwing van het SLB-programma en aanpassing van het portfolio.

De docenten zijn enthousiast en bekwaam. Zij hebben een hoge inzet en veel ambitie, maar hebben niet altijd de nieuwe ontwikkelingen en trends in het vak geadopteerd. Het personeelsbeleid is mede daarom gericht op verjonging. Hierbij heeft kennisoverdracht van ervaren docenten naar 'jonge' docent de aandacht van het managementteam. Verdere scholing m.b.t. toetsing en beoordelen is, ook met het oog op het te realiseren eindniveau, essentieel. De fysieke leeromgeving vindt het auditpanel passend.

Met hun eindwerkstukken tonen studenten in staat te zijn de door de opleiding beoogde eindkwalificaties ook daadwerkelijk te realiseren. Dit toont zich in de afstudeerprojecten van de afgestudeerden, die aan de maat zijn. In dat licht roemt het werkveld het niveau, de praktijkgerichtheid en de brede inzetbaarheid van de afgestudeerden. Dit laat onverlet dat de transparantie in de beoordelingen van docenten over de gehele linie nog onvoldoende is; verdere kalibratie tussen docenten en richtlijnen van de examencommissie zijn vereist.

Tegenover (i) de onderscheidende profilering, (ii) het coherente programma, (iii) de bevoegen docenten, (iv) de passende leeromgeving en (v) een voldoende eindniveau, staan (i) de relatief beperkte zichtbaarheid van het lectoraat voor de studenten, (ii) de vertraagde integratie van nieuwe media in het curriculum en (iii) – vooral – de gebrekkige traceerbaarheid in de schriftelijke beoordeling van werkstukken. Met name dit laatste punt vindt het panel zwaarwegend, waardoor het komt tot het overall oordeel 'voldoende'.

5. AANBEVELINGEN

Parallel aan de audit heeft het auditpanel enkele observaties gedaan die het voor de verdere ontwikkeling van de opleiding van belang acht. Deze observaties vertaalt het team hierna in suggesties en aanbevelingen voor verbetering.

Standaard 2

- De opleiding besteedt vanaf het eerste jaar aandacht aan het doen van onderzoek, maar het auditpanel mist een zekere aandacht voor de methodologische component van het doen van onderzoek. Dit wreekt zich in sommige gevallen in het afstudeertraject. Wij zouden adviseren om onderzoeksmethoden een prominentere plek in het curriculum te geven. Ook is het gebruik van een boek over onderzoeksmethoden dat in de verschillende leerjaren kan worden gebruikt, aan te bevelen. Voor docenten biedt dat ook de mogelijkheid om naar dat boek te verwijzen als studenten met vragen komen over onderzoek. Voor studenten biedt het de mogelijkheid om na de twee stageperiodes en voorafgaand aan hun afstudeertraject de theorie over methoden en technieken van onderzoek nog eens tot zich te nemen.
- Het betekenis van de aanwezigheid van het lectoraat is met name voor eerste- en tweedejaarsstudenten indirect, impliciet waarneembaar. Het panel geeft in overweging de lector of kenniskring in de eerste fase van de studie binnen het programma een prominentere positie te laten innemen. Ook, in de latere fase van de studie, ligt het voor de hand om studenten deel te laten uitmaken van de kenniskring, mogelijk gekoppeld aan het doen van afstudeeronderzoek. De lector kan een waardevolle bijdrage leveren aan het versterken van de onderzoeksleerlijn.
- Verder vraagt het auditpanel zich af of de uitstroomprofielen Print en Broadcasting nog wel van deze tijd zijn. Illustratief is de student die we tijdens de audit spraken: hij zat in het uitstroomprofiel broadcast, maar liep stage bij het Reformatorische Dagblad (print) waar ook uitgebreid aandacht was voor video (broadcasting). Het onderscheid tussen printmedia en broadcastmedia is dan ook niet langer leidend. Het lijkt logischer te zijn om uitstroomprofielen in te richten die draaien om bepaalde vaardigheden i.p.v. publicatieplatforms. Deze gedachte wil het auditpanel de opleiding ter overweging meegeven.
- In het intakegesprek dat de opleiding houdt met niet-christelijke studenten en studenten met bijzondere omstandigheden gaat het vooral over de schoolcultuur en het programma dat de opleiding aanbiedt. Het auditpanel doet de aanbeveling om dit intakegesprek met *alle* instromende studenten te houden en om het vooral ook over het toekomstig beroep, het beeld dat de student daarvan heeft en zijn motivatie te hebben. Dit draagt bij aan het 'verwachtingenmanagement' richting de student en zorgt er wellicht voor dat meer studenten op de juiste plek terechtkomen. Ook kan het ontlastend zijn voor de inzet van studiebegeleiding.

Standaard 3

- Het panel beveelt de opleiding aan nog eens te beoordelen of de samenstelling en de (stevige en onafhankelijke) positie van haar examencommissie wel voldoet aan de strekking van de Wet Versterking Besturing.
- De opleiding beveelt de opleiding aan de examencommissie nadere instructies op te laten stellen met betrekking tot het schriftelijk onderbouwen van door docenten gegeven beoordelingen. Om hiermee te oefenen zou de opleiding met beoordelaars zogenaamde kalibreersessies kunnen organiseren, om elkaars beoordelingen op transparantie te bespreken.

BIJLAGE I   Scoretabel

Scoretabel paneloordelen hbo-bacheloropleiding Journalistiek voltijd	
Standaard	Oordeel
Standaard 1: De beoogde eindkwalificaties	goed
Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	goed
Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	voldoende
Algemene conclusie	voldoende

BIJLAGE II Opleidings specifieke eindkwalificaties

Opleidingscompetenties

1. Vermogen tot informatieverwerking= Zelfstandig bepalen wat relevante, passende onderwerpen en invalshoeken zijn, gegeven het schrijf en/of productiedoel van een bepaald medium.
2. Vermogen om te organiseren= Kunnen plannen en organiseren van journalistiek werk.
3. Onderzoeksvormen en creativiteit= Snel en gericht informatie betreffende het onderwerp kunnen verzamelen met nieuwsgaringstechnieken en methoden van research.
4. Vermogen om te selecteren= Uit de verzamelde informatie de voor het product belangrijke informatie kunnen selecteren.
5. Vermogen om te informeren= Informatie in zijn producten op een goede wijze kunnen ordenen.
6. Vermogen hanteren Multi media= Informatie kunnen verwerken in een adequate journalistieke vorm voor diverse media.
7. Vermogen tot kwaliteitsgericht werken= Eigen producten en handelen kunnen verantwoorden en andermans werk kunnen evalueren.
8. Vermogen tot reflectie= Kunnen reflecteren op de ontwikkelingen van het vak.
9. Vermogen om samen te werken= Kunnen werken in teamverband en/of redactieverband.
10. Vermogen tot aanpassing in de organisatie = Kunnen werken in een organisatie of (eigen) bedrijf.

Uitwerking competenties

1. Relevante en passende onderwerpen en invalshoeken kunnen kiezen, gegeven het schrijf en/of productiedoel van een bepaald medium. Om (1) te kunnen moet de journalist:
  - een grote mate van nieuwsgierigheid/betrokkenheid hebben naar/bij de maatschappelijke ontwikkelingen;
  - de actualiteit kennen en vanuit een gedegen algemene kennis van de maatschappij de nieuwswaardigheid van een onderwerp kunnen inschatten;
  - zijn doelgroep goed kennen en de relevantie van het onderwerp voor de doelgroep kunnen bepalen;
  - de mogelijkheden van het medium goed kennen om te bepalen of het onderwerp zich leent voor publicatie via dat medium;
  - inzicht hebben in zijn rol als journalist en zijn eigen normen en waarden die mede bepalen welk onderwerp hij kiest.
2. Kunnen plannen en organiseren van journalistiek werk. Om (2) te kunnen moet de journalist:
  - benodigde tijd kunnen inschatten en inzet van anderen kunnen inplannen;
  - een realistisch werkplan kunnen maken;
  - op deadline kunnen werken.
3. Snel en gericht informatie betreffende het onderwerp kunnen verzamelen met nieuwsgaringstechnieken en methoden van research. Om (3) te kunnen moet de journalist:
  - beschikken over een brede algemene ontwikkeling;
  - kennis hebben van belangrijke persbureaus, naslagwerken, databanken, het internet etc. en dit efficiënt kunnen gebruiken;
  - relevante zeggelieden kunnen benaderen en (telefonisch) interviewen;
  - uit eigen waarneming gericht informatie ter plekke kunnen verzamelen;
  - al zijn bronnen kunnen beoordelen op toegankelijkheid, betrouwbaarheid en relevantie;
  - zijn bronnen efficiënt en effectief kunnen benaderen;
  - het belang onderkennen van het opbouwen en onderhouden van netwerken;

- gericht informatie kunnen registreren in tekst, beeld en geluid;
  - evenwicht kunnen brengen in zijn berichtgeving door methoden als hoor/wederhoor en check/doublecheck stelselmatig te hanteren;
  - informatie kunnen vergaren uit bronnen in minstens twee vreemde talen.
4. Uit de verzamelde informatie de voor het product belangrijke informatie kunnen selecteren. Om (4) te kunnen moet de journalist:
- de verzamelde informatie kunnen analyseren en interpreteren;
  - hoofdzaken van bijzaken kunnen onderscheiden;
  - rekening houden met de ruimte- en of tijdsbeperkingen van zijn product;
  - besef hebben van de impact die bepaalde informatie heeft op zijn doelgroep en het verloop van het maatschappelijk debat;
  - besef hebben van de noodzakelijkheid van bepaalde informatie vanwege de logica van het verhaal;
  - gevoel hebben voor de meerwaarde van treffende citaten, details, voorbeelden, beelden en sfeerbepalende elementen;
  - kunnen selecteren op basis van juistheid, betrouwbaarheid en volledigheid van informatie.
5. Informatie in zijn producten op een goede wijze kunnen ordenen. Om (5) te kunnen moet de journalist:
- logische en chronologische ordeningen kunnen aanbrenen;
  - ordening vormtechnisch zichtbaar kunnen maken;
  - kunnen ordenen op grond van structuurconventies van het gekozen genre;
  - kunnen ordenen op basis van relevantie (omgekeerde piramidebouw).
6. Informatie kunnen verwerken in een adequate journalistieke vorm voor diverse media. Om (6) te kunnen moet de journalist:
- zich in woord en geschrift correct kunnen uitdrukken in de Nederlandse taal;
  - zich kunnen bedienen van journalistieke genres en bijbehorende stijltechnieken;
  - informatie creatief kunnen verwerken en vormgeven, oog hebbend voor de specifieke vormgevingsmogelijkheden van de verschillende media;
  - informatie kunnen uitdrukken in beeldtaal, fotomateriaal, schema's en infographics kunnen verwerken;
  - kunnen werken met combinaties van woord, beeld en geluid;
  - koppen, tussenkoppen, titels en ondertitels adequaat kunnen gebruiken;
  - eindredactie kunnen plegen op door hemzelf en anderen vervaardigde producten;
  - kunnen werken met de voor het vak belangrijke technische verwerkingshulpmiddelen, zoals tekstverwerkers, grafische systemen, montageapparatuur;
  - kunnen samenwerken met vormgevers, cameramensen, geluidstechnici en nieuwe-mediatechnici en inzicht hebben in de mogelijkheden van hun instrumentarium.
7. Eigen producten en handelen kunnen verantwoorden en andermans werk kunnen evalueren. Om (7) te kunnen moet de journalist:
- een helder beeld hebben van de kwaliteiten waaraan journalistieke producten moeten voldoen;
  - op grond daarvan eigen en andermans werk kritisch kunnen beschouwen en het oordeel helder en gemotiveerd kunnen overbrengen aan anderen, gebruikmakend van basale grammaticale en tekstanalytische begrippen;
  - basaal inzicht hebben in de adequaatheid van woordkeuze, in mogelijke creatieve stijlvormen en de gebruiksmogelijkheden van beide in de journalistiek;
  - basaal inzicht hebben in het gebruik van beeldelementen en de gebruiksmogelijkheden daarvan in journalistiek werk;
  - de ten behoeve van zijn product gemaakte keuzes ten aanzien van bronnen, aanpak en uitvoering kunnen toelichten en verantwoorden;

- het product en het journalistiek handelen op basis van ethische maatstaven kunnen verantwoorden.
8. Kunnen reflecteren op de betekenis van en de ontwikkelingen binnen het vak. Om (8) te kunnen moet de journalist:
- kennis hebben van de plaats en de invloed van het vak in de samenleving;
  - kennis hebben van de belangrijke ontwikkelingen en theorieën m.b.t. het vak;
  - een eigen standpunt kunnen bepalen t.a.v. die ontwikkelingen en dat standpunt kunnen motiveren;
  - kunnen deelnemen aan discussies over het vak;
  - een standpunt inzake een vakonderwerp kunnen uitwerken in een opiniërend artikel.
9. Kunnen samenwerken in teamverband en/of redactieverband. Om (9) te kunnen moet de journalist:
- kunnen samenwerken met collega's om te komen tot een collectief product;
  - de competenties 1 t/m 7 in teamverband kunnen gebruiken;
  - beschikken over goede vergadertechnieken;
  - leiding kunnen geven en geleid kunnen en willen worden;
  - zich houden aan afspraken;
  - goede sociale omgangsvormen bezitten;
  - kunnen werken met productformules en redactiestatuten;
10. Kunnen werken binnen een organisatie of (eigen) bedrijf. Om (10) te kunnen moet de journalist:
- kennis hebben van de organisatiestructuren van journalistieke bedrijven;
  - kennis hebben van de productieprocessen in journalistieke bedrijven;
  - kennis hebben van de overlegstructuren binnen journalistieke bedrijven;
  - zicht hebben op de rechten en plichten van werknemers;
  - een eigen 'bedrijf' (freelance praktijk) praktisch en financieel kunnen inrichten en managen;
  - zichzelf en zijn ideeën kunnen presenteren bij collega's en opdrachtgevers.

Beroepskwaliteiten

Beroepskwaliteiten die elke beroepsbeoefenaar moet hebben, zijn:

1. Medium specifiek produceren van journalistieke producten.
2. Produceren vanuit een Cross mediaal perspectief
3. Samenwerken binnen een redactie of een andere journalistieke beroepspraktijk.
4. Kennis en visie ontwikkelen op het eigen vakgebied van journalistiek.
5. Kennis van de omgeving en maatschappij verzamelen als referentiekader voor het beroepsmatig handelen.

Beroepskwaliteit 1: Medium specifiek produceren van journalistieke producten (competenties 1 t/m 5).

De journalist produceert producten op allerlei gebied, krant, radio, tv en nieuwe media. De ontwikkelingen in de informatietechnologie, met als belangrijkste fenomeen de opkomst van het internet, kan aan geen enkele journalistenopleiding voorbij gaan. Iedere student moet tijdens de opleiding het internet leren gebruiken bij journalistieke research. De publicatie via het internet leidt ertoe dat journalisten in toenemende mate multimediaal geschoold moeten zijn.

Het gaat om de productie van:

- a) de nieuwsgeoriënteerde geschreven pers: de landelijke en regionale dagbladen, de huis-aan-huisbladen, de nieuwsbladen, de landelijke en regionale persbureaus, opiniebladen en kabelkrant;
- b) de tijdschriften en overige periodieken: de publiektijdschriften, de vaktijdschriften, de omroepbladen, de bedrijfsbladen en de sponsored magazines;
- c) de publieke en commerciële radio: bij landelijke, regionale en lokale radioredacties;
- d) de publieke en commerciële televisie: bij landelijke, regionale en lokale televisieredacties
- e) en teletekst;
- f) Produceren van producten gericht op de nieuwe media: op de redactie van nieuwskranten en magazines op internet, intranet.

<i>Body of knowledge:</i> Theorie Geschreven Pers Politicologie Theorie Radio en TV Theorie Internet Massa communicatie Religieuze dimensie	<i>Body of skills:</i> Vaardigheden Grafische vormgeving Vaardigheden Geschreven Pers (schrijven, interview, vaktijdschrift, recensie, publiektijdschrift, opiniebladen) Vaardigheden Radio en TV (Debat, documentaire, actualiteiten) Vaardigheden Internet redactie Vaardigheden Taalbeheersing (Engels en Nederlands) Vaardigheden Boekanalyse
---	---

Beroepskwaliteit 2: Produceren met behulp van verschillende mediakanalen voor een specifieke doelgroep (Competenties 3 t/m 6, 9)

De journalist voert zijn werkzaamheden of taken uit vanuit een cross mediaal perspectief. Dat wil zeggen dat hij of zij produceert met behulp van verschillende mediakanalen voor een specifieke doelgroep. De journalist biedt een breed scala aan crossmediale concepten om het doel efficiënt en effectief te bereiken.

<i>Body of knowledge:</i> Psychologie Sociologie Ethiek Cross mediale concepting Mediakunde (inc. Ethiek en geschiedenis media)	<i>Body of skills:</i> Vaardigheden Grafische vormgeving (tijdschriftvormgeving, fotojournalistiek, webdesign) Vaardigheden Geschreven Pers (schrijven, interview, creatief en doelgericht schrijven) Vaardigheden Internet redactie Vaardigheden Taalbeheersing (Engels en Nederlands) Vaardigheden Boekanalyse
--	---

Beroepskwaliteit 3: Samenwerken binnen een redactie of een andere journalistieke beroepspraktijk (Competenties 2, 9 en 10)

De journalist voert zijn werkzaamheden of taken uit binnen de functionele context van een redactie of (journalistiek) bedrijf en in brede zin die van de samenleving, waaruit ook eisen voortvloeien waaraan hij moet kunnen voldoen. Binnen de redactie of het bedrijf is het een feit dat van journalisten steeds meer verwacht wordt dat zij in staat zijn samen te werken in teams en zich daarbij collegiaal, loyaal en flexibel gedragen. De snelle ontwikkelingen in het vak, in de wereld en in de technologie vragen om beroepsbeoefenaren die het beginsel van 'een leven lang leren' niet schuwen.

<i>Body of knowledge:</i> -	<i>Body of skills:</i> Sociale Vaardigheden Vaardigheden Samenwerken
--------------------------------	--

Beroepskwaliteit 4: Kennis en visie ontwikkelen op het eigen vakgebied van journalistiek. (Competentie 3, 7 en 8)

Visie, persoonlijke verantwoordelijkheid is nodig om vanuit dit kader te komen tot keuzes van het handelen, het produceren.

<i>Body of knowledge:</i> Recht Kunst, Cultuur en Religie Geschiedenis Massacommunicatie	<i>Body of skills:</i> -
--	-----------------------------

Beroepskwaliteit 5: Kennis van de omgeving en maatschappij op beroepsmatig niveau verwerven en verantwoordelijkheid dragen. (Competenties 1, 6 t/m 8)

Evenzeer van belang is de trend van globalisering van de journalistiek. De internationale context van onderwerpen komt steeds dichterbij huis en daarmee wordt ook de internationaal gerichte research van grotere betekenis. Vrijwel lijnrecht hiertegenover staat een eveneens duidelijke tendens tot regionalisering, met name bij radio en televisie. Kennis van de omgeving, sensitief zijn voor ontwikkelingen, regionaal, landelijk en wereldwijd zijn een must.

<i>Body of knowledge:</i> Religieuze dimensie Cross mediale journalistiek Recht Algemene economie Kunst en Cultuur Cultuurfilosofie Geschiedenis Ethiek Politicologie Internationale betrekkingen Sociale geografie Sociale psychologie Europa en Amerika	<i>Body of skills:</i> Onderzoeksvaardigheden Onderzoeksjournalistiek Journalistieke expeditie
--	---

BIJLAGE III Schematisch overzicht opleidingsprogramma

	Blok 1	Blok 2	Blok 3	Blok 4
Jaar 1: Zicht op mijn beroepsuitoefening, Het beroep, de organisatie, de omgeving en mijn attitude	Nieuws in context van nieuwsblad	Nieuws en de effecten voor RTV	Journalistiek in een cross mediale omgeving	Jij, journalistiek en cultuur
	Geschreven pers	RTV	Cross media	Kunst en cultuur
	Weekopdrachten en projecten met externe opdrachtgever; Focus op beroepsproducten			
Jaar 2: Het profiel van de Journalist in maatschappelijke context	Dynamiek van het beroep in kader van actualiteit	Oriëntatie op maatschappelijke werkelijkheid vanuit beroep	Oriëntatie op sociale aspecten beroep	stage
	Onderzoeksprojecten externe opdrachtgever Focus op product en proces			
Jaar 3; Pers. profilering in studie (minors) en stage	De professional	Creativiteit	Omgeving	Europa
	Keuze: Print Broadcasting	Keuze: Print Broadcasting	Keuze: Print Broadcasting	Keuze: Print Broadcasting
	Verbredingsminor	Verbredingsminor	Verdiepingsminor	Verdiepingsminor
	Zelfstandig in de praktijk: functioneren op de redactie en freelance Verdiepen			
Jaar 4; Pers. profilering in studie (minors) en stage/ASO	Stage en afstuderen			
	Professional op hbo-niveau: stage startende beroepsbekwaamheid en afstuderen			

BIJLAGE IV Locatiebezoek

**Auditprogramma Beperkte Opleidingsbeoordeling t.b.v. bachelor Journalistiek –
Christelijke Hogeschool Ede
Dinsdag 7 juni 2011**

Tijd		Namen gespreksdeelnemers	Gespreksonderwerpen
08.15 – 08.30	Inloop & ontvangst auditpanel		
08.30 – 09.00	Intern overleg auditpanel		
09.00 – 09.15	Kennismaking MT en vaststellen agenda	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Alma Feenstra, ▪ Bartho de Looij, ▪ Maarten Bakker, ▪ Ton Veen, ▪ Mirjam Blankespoor 	Aspecten van nieuwe accreditatiestelsel benoemen
09.15 – 10.00	MT/ CvB: Doelstellingen	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kees Boele, ▪ Alma Feenstra, ▪ Bartho de Looij 	<u>Gespreksonderwerpen:</u> eigenheid opleiding – ambities - hbo-niveau - relatie beroepenveld – internationalisering – onderzoeksdimensie –
10.00 – 10.15	<i>Pauze</i>		
10.15 – 11.30	Docenten: Samenhangende onderwijsleeromgeving	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bert v/d Burg ▪ Hanke Helms ▪ Douwe Schaaf ▪ Timon Ramaker ▪ Petra Messelink 	<u>Gespreksonderwerpen:</u> realisatie samenhangende onderwijsleeromgeving - inhoud en vormgeving programma – eigen inkleuring programma - keuze werkvormen – onderzoekslijn – stage - internationale component - beoordelen en toetsen - borging niveau - aansluiting instromers – relatie docenten beroepenveld – eigen deskundigheid docenten - opleidingsspecifieke voorzieningen
11.30 – 12.30	Studenten, o.a. vanuit uit de opleidingscommissie (<i>indien meerdere varianten, dan parallelsessies</i>)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Redmar Smit en Debora Post (J1) ▪ Christiaan Pelgrim (ook ocie) en Femke Taale (J2) ▪ Sanne van Grafhorst (J3, GP), Rianne van Vuren (J3, RTV) ▪ Gerwald v/d Munt (J4, GP), ▪ Paul Klomp (J4, RTV) 	<u>Gespreksonderwerpen:</u> kwaliteit en relevantie programma - studeerbaarheid - aansluiting - toetsen en beoordelen - kwaliteit docenten - opleidingsspecifieke voorzieningen – eigen producten
12.30 – 13.15	<i>Lunch auditpanel</i>		<i>Interne terugkoppeling</i>
13.15 – 14.00	Spreekuur docenten/studenten		
	Rondleiding opleidingsspecifieke voorzieningen + inzien materiaal	Evt. presentatie/beoordeling werkstukken door studenten	
14.00 – 14.30	Professionalisering	Deskundigheidsbevordering; Bart Noorlander Lectoraat: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Jan v/d Stoep, ▪ Karlijn Goossen, ▪ Johan Snel, ▪ Peter Jansen 	<u>Gespreksonderwerpen:</u> deskundigheidsbevordering/pop docenten – onderzoek doen – lectoraat en kenniskring

Tijd		Namen gespreksdeelnemers	Gespreksonderwerpen
14.30 – 15.15	Werkveldvertegenwoordiging / alumni	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Frank Bolder (wvc) ▪ Ina Brouwer (wvc) ▪ Stefan Verwer (Lokaalmondiaal, Beyond your World) ▪ Alain Schepers (Wegener) 	<u>Gespreksonderwerpen:</u> contacten met opleiding over onder andere: actuele ontwikkelingen en doorvertaling naar programma - andere wensen vanuit het werkveld - eigen inkleuring opleiding - stage en begeleiding - onderzoekscomponent - niveau
	Alumni	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Gerrit Post ▪ Erik van Dam ▪ Nathalie Ellenbroek 	<u>Gespreksonderwerpen:</u> o.a. kwaliteit en relevantie van de opleiding (programma, docenten) - functioneren in de praktijk of vervolgopleiding
15.15 – 15.30	<i>Pauze</i>		
15.30 – 16.15	Examencommissie/toetscommissie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bart Noorlander (examen) ▪ Bartho de Looij (examen) ▪ Maarten Bakker (examen) ▪ Jan Carel Vierbergen (toets) ▪ Esther van Lunteren (toets) 	<u>Gespreksonderwerpen:</u> Bevoegdheden en taken examencommissie en toetscommissie - rol in de interne kwaliteitszorg toetsing - - resultaten -
16.15 – 16.30	<i>Interne terugkoppeling: bepaling pending issues Inzien materiaal</i>		
16.30 – 16.45	Pending issues (alle gesprekspartners zijn hiervoor beschikbaar)		
	Inzien materiaal		
16.45 – 17.45	<i>Interne terugkoppeling: bepaling beoordeling</i>		
17.45 –	Terugkoppeling		

Werkwijze m.b.t. keuze gesprekspartners

Na overleg met de opleiding heeft het auditpanel met in achtneming van de daartoe strekkende regels van de NVAO en op basis van zijn documentanalyse en de daaruit voortvloeiende specifieke aandachtspunten de keuze van de gesprekspartners vastgesteld.

Een open spreekuur maakte deel uit van het programma. Het auditpanel heeft geconstateerd, dat de opleiding het open spreekuur tijdig via de nieuwsbrief aan de studenten onder de aandacht heeft gebracht. Ook is er een mail gestuurd naar studenten en docenten. Omdat de studenten met wie het panel sprak, aangaven geen kennis te hebben genomen van de inhoud van deze nieuwsbrief, heeft het panel aanvullend 'in de wandelgangen' *at random* met studenten gesproken.

BIJLAGE V Lijst geraadpleegde documenten

Lijst geraadpleegde documenten, conform richtlijn van de NVAO

- A. Onderwijs- en examenregeling 2010-2011
- B. Voorgescreven literatuur 2010-2011
- C. Blokboeken opleiding Journalistiek met daarin inhoudsbeschrijving programmaonderdelen
- D. Overzicht docenten
- E. Cv's docenten
- F. Organogram opleiding
- G. Overzicht afstudeerwerkstukken. Uit dit overzicht heeft het panel de volgende representatieve selectie gemaakt van (16) afstudeerwerkstukken van de afgelopen twee jaar met beoordelingscriteria en normering:

Studentnr.	Titel
040485	Nigerian Blindness. When darkness closes in. (RTV – film)
060462	Straathond van de democratie. Neemt de parlementaire pers haar maatschappelijke verantwoordelijkheid? (GP)
030018	De plaats van religie in de samenleving. (GP)
040395	Amish en nieuws. (GP)
020056	Hugo Chavez, Held van de armen of corrupte oliedictator? Nederlandse dagbladen over de controversiële leider van Venezuela. (GP)
030591	Welke rol speelt religie in de kranten van drie islamitische landen: Iran, Egypte, Turkije. (GP)
040282	Bedrijfsjournalistiek in het crossmediale tijdperk. (GP)
060119	Help! Internet. (GP)
040533	Is crossmediale journalistiek de toekomst van de bedrijfsjournalistiek? (GP)
040561	Jelle Goes, voetbalnomade. (RTV – tv-documentaire)
050424	I'm from Holland. Onderzoek naar het werk van de huidige Nederlandse buitenlandcorrespondenten in de Verenigde Staten van Amerika. (GP)
060322	Misleiding in de Nederlandse printmedia. (GP)
050014	Ik heb toch niets te verbergen? Hoe de Nederlandse journalistiek omgaat met privacyschending door de overheid. (RTV)
060300	Nederlands in de Vlaamse media, over tussentaal en woordkeuze. (GP)
050800	Jongeren en nieuws – Nieuws en jongeren (GP)
070669	Welke factoren zijn medebepalend, wil een nieuwsfeit verworden tot mediahype? (GP)

- H. Contacten werkveld
  - I. Beroepsprofiel Journalistiek
  - J. CHE competentieprofiel Journalistiek
  - K. Competentiematrix Journalistiek
  - L. Toetskader
1. Activiteitenplan Kwazo 2010
  2. Afgestudeerdenonderzoek 2010
  3. Afgestudeerdenonderzoek 2011
  4. Bakens van Betrouwbaarheid – Onderzoek vier opleidingen Journalistiek
  5. Beleidsplan 2005-2008
  6. Beleidsplan 2008-2011
  7. Eindrapportage cursus onderzoek
  8. Elsevier onderzoek 2010
  9. Exitgesprekken
  10. Handreiking studieloopbaanbegeleiding
  11. Implementatieplan verbetermaatregelen Toetsing J&C
  12. Instellingsplan CHE 2008-2012
  13. Internationale expeditie

14. Jaaractiviteitenplan 2010
15. Jaaractiviteitenplan 2011
16. Jaarplan Internationalisering 2010
17. Kwaliteitszorgkader CHE 2009-2012
18. Nationale Studentenenquête 2010
19. Nota afstuderen
20. Nota Organisatiestructuur academie J&C juni 2010
21. Notitie gekend in je talent
22. Notitie werving en selectie
23. Notulen bijeenkomst stagebegeleiders
24. Notulen Opleidingscommissie
25. Notulen Werkveldcommissie
26. Onderzoeksplan lectoraat
27. Opleidingsvisie Journalistiek 2008
28. Praktijkbeoordelingen 2010
29. Programma Eurodriedaagse
30. Programma Summerschool Timisoara
31. Rapport Certiked visitatie JRN 2005
32. Rapportage interne audit Kwaliteitszorg 2009
33. Rapportage interne audit Toetsing 2008
34. Reader cursus onderzoek
35. Resultaten onderzoek aansluiting opleiding arbeidsmarkt 2010 CHE
36. Stagehandleiding jaar 2
37. Stagehandleiding jaar 4
38. Tartu declaration 2006
39. Toetsnota 2010
40. Uitstroomprofielen Journalistiek
41. Verslagen blokevaluaties
42. Verslagen externe deskundigen bij eindgesprekken

Lijst van geraadpleegde additionele documenten

Naast de hierboven genoemde documenten heeft het auditpanel naar aanleiding van zijn documentanalyse en naar aanleiding van de gesprekken tijdens het locatie bezoek, ook de volgende documenten geraadpleegd:

- stageproducten en stageverslagen jaar 2 2009-2010
- stageproducten en stageverslagen jaar 4 2010-2011

BIJLAGE VI Overzicht auditpanel

Samenstelling, korte functiebeschrijvingen (cv's) en onafhankelijkheidsverklaringen van voorzitter, leden en secretaris

Samenstelling en expertise van het auditpanel laten zich als volgt weergeven:

Panelleden	Expertise - audit - kwaliteitszorg	Expertise - onderwijs	Expertise - werkveld	Expertise - vakinhoud	Expertise - studentzaken
voorzitter drs. W.G. van Raaijen	x	x			
werkveld- / vakdeskundige dr. A.R.J. Pleijter		x	x	x	
werkveld- / vakdeskundige drs. J.A.L.M. Timmers			x		
werkveld- / vakdeskundige V. Bartelds		x	x	x	
Studentlid M. de Vries			x		x
secretaris D.P.M. de Koning	x				

Op 17 mei 2011 heeft de NVAO goedkeuring gegeven aan de samenstelling van het auditpanel.

Korte functiebeschrijvingen panelleden

1	De heer Van Raaijen is partner bij Hobéon en treedt sinds 2004 veelvuldig op als lead-auditor van auditpanels in het kader van accreditaties hoger onderwijs.
2	De heer Pleijter is universitair docent Journalistiek en Nieuwe Media aan de Rijksuniversiteit Groningen. Daarnaast is hij hoofdredacteur van De Nieuwe Reporter, een onafhankelijke groepsweblog over journalistiek, technologie, nieuwe media en de publieke sfeer.
3	De heer Timmers is adjunct-hoofdredacteur van de Gemeenschappelijke Persdienst (GPD), die de centrale nieuwsvoorziening vormt van een groot aantal regionale dagbladen; uit dien hoofde maakt hij deel uit van het Genootschap van Hoofdredacteurs.
4	De heer Bartelds is lecturer International Communication and Media en coördinator propedeuse en honours programma aan de Hanzehogeschool te Groningen. Naast ruime ervaring in het hbo-onderwijs beschikt hij over een brede expertise op het gebied van de media.
5	Mevrouw De Vries volgt na haar universitaire bachelor Cultuurwetenschappen de masteropleiding Journalistiek aan de Rijksuniversiteit Groningen, alwaar zij in 2011 verwacht af te studeren

Secretaris/Coördinator

Mevrouw De Koning	Gecertificeerd d.d. 30 september 2011
-------------------	---------------------------------------

Formulier onafhankelijkheid en geheimhouding voorafgaand aan het beoordelingsproces

Opleidingsbeoordeling

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende (naam en privé adres)

Raaijen, drs. W.G. van

P/a. Lange Voorhout 14 2514 ED DEN HAAG

is als deskundige / ~~secretaris~~ gevraagd voor beoordeling van de opleiding:

Journalistiek

aangevraagd door de instelling:

Christelijke Hogeschool Windesheim

- Verklaart hierbij geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker / docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- Verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben
- Verklaart strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan hem/haar bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken.
- Verklaart hierbij op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Plaats:

Den Haag

Datum:

30 maart 2011

Handtekening:

Formulier onafhankelijkheid en geheimhouding voorafgaand aan het beoordelingsproces

Opleidingsbeoordeling

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende (naam en privé adres)

Pleijter, dr. A.R.J.

Nijlstraat 31

2033 GT Haarlem

is als deskundige /-secretaris gevraagd voor beoordeling van de opleiding:

Journalistiek

aangevraagd door de instelling:

Christelijke Hogeschool Ede

- Verklaart hierbij geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker / docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- Verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben
- Verklaart strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan hem/haar bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken.
- Verklaart hierbij op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Plaats:

Haarlem

Datum:

31-3-2011

Handtekening:

Formulier onafhankelijkheid en geheimhouding voorafgaand aan het beoordelingsproces

Opleidingsbeoordeling

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende (naam en privé adres)

Timmers, J.A.L.M.

Aert van Neslaan 66

2341 HX Oegstgeest

is als deskundige / ~~secretaris~~ gevraagd voor beoordeling van de opleiding:

Journalistiek

aangevraagd door de instelling:

Christelijke Hogeschool Ede

- Verklaart hierbij geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker / docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- Verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben
- Verklaart strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan hem/haar bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken.
- Verklaart hierbij op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Plaats:

Oegstgeest

Datum:

3 april 2011

Handtekening:

Formulier onafhankelijkheid en geheimhouding voorafgaand aan het beoordelingsproces

Opleidingsbeoordeling

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende (naam en privé adres)

M. de Vries

Oudezijds Voorburgwal 332

1012 GM Amsterdam

is als deskundige / ~~secretaris~~ gevraagd voor beoordeling van de opleiding:

Journalistiek

aangevraagd door de instelling:

Hogeschool Ede

- Verklaart hierbij geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker / docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- Verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben
- Verklaart strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan hem/haar bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken.
- Verklaart hierbij op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Plaats: Amsterdam

Datum: 23-03-2011

Handtekening:

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende (naam en privé adres)

V. Bartelds
Balkstreek 2
9845 AE VISVLIET

is als deskundige / secretaris gevraagd voor beoordeling van de opleiding:

Hbo-bacheloropleiding Journalistiek

aangevraagd door de instelling:

Christelijke Hogeschool Ede

- Verklaart hierbij geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker / docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- Verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben
- Verklaart strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan hem/haar bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken.
- Verklaart hierbij op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

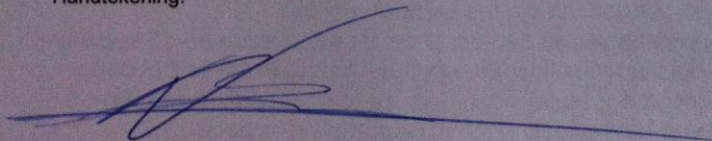
Plaats:

VISVLIET

Datum:

19-11-2011

Handtekening:

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende (naam en privé adres)
Koning, D.P.M. de

---

is als deskundige / secretaris gevraagd voor beoordeling van de opleiding:
Journalistiek

---

aangevraagd door de instelling:
Christelijke Hogeschool Ede

- Verklaart hierbij geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker / docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- Verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben
- Verklaart strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan hem/haar bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken.
- Verklaart hierbij op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Plaats: Den Haag Datum: 12 april 2011

Handtekening:

